

AMERIKOS LIETUVIS

LITHUANIAN AMERICAN

No. 15 Vol. III.

Tel. Park 6407

WORSECTER, MASS 13 d. Balandžio, (April), 1916 m.

Entered as second-class matter September 29, 1914, at the post office at Worcester Massachusetts, under the Act of March 3, 1879.

4 cents per copy

Metas III.

Vokietija Paduoda Taikos Sąlygas; Sutvers "Naują Belgiją" ir Pasilaikys Lietuvą ir Lenkiją.

Italija rengiasi pasitikti didelę ofensyvą, kuri sakoma austrai rengia. Vokiečiai neteko 200,000 ties Verdun, bet nesiliauja kovoje. Rusai sako vokiečiai pradėjo ofensyvą ant Rygos ir Dinaburgo frontų. Anglai laimi Rytinėje Afrikoje. Mesopotamijoje, anglai buvo pradėję greitai pirmyn, bet sustojo iš priežasties potvinių. Vokiečių submarinai padaro daug blėdies neutraliam ir sąjungiečiam.

Karės Bėgis.

Vokietijos kancleris von Bethmann-Hollweg Reichstage pranešė, kad Vokietija taikytusi su sąjungiečiais, jei pastarieji, apskaitomai, nepareikalautų nu-ginklavimo Vokietijos, jei Belgija liktusi po vokiečių globa (nors tas neaiškiai pasakyma — bet "Nauja Belgija" tą reiškia), jei Rusijos Baltijos provincijos ir Lietuva bei Lenkija taipgi liktusi vokiečiams. Sąjungiečiai nežiuri ant šio pranešimo, kaip tikro pasiūlymo taikintis, ir sako, kad jei ir būtų tikras, jie nenori priimti minėtų sąlygų. Jie tikisi, kad dar kiek laiko karės, privers vokiečius švelniau kalbėti.

Nieko labai svarbaus neatsitiko ant jokio karės fronto šią savaitę. Francijoj, žiauriausia kova vis tebėra apie Verduną. Francuzai sako dažinoję po teisingu skaitliavimu, kad vokiečiai čionai neteko suvirš 200,000. Jei tas teisybė, tai vokiečiai matomai vienok nepaiso, ir tolyn kovoja. Mušis apie Verduną tebėra jau per virš 50 dienų ir vokiečiai dar vis gana toli nuo jų tikslo. Teisybė, jie kas savaitę šiek tiek progresuoja; šią savaitę, apskaitomai, šen ir ten, jie paėmė tris kaimus. Avocourt, Haucourt ir Bethincourt. Bet, sako francuzai, šie kaimai nebūvo verti to didelio skaičiaus gyvasčių padėtų už juos. Nors jie yra priešų rąstose. Verdunas dar vis tvirtai stovi. Patįs francuzai žymiai laimėjo į šiaurę Verduno, kur jie at mušė vokiečius žymų toli. Belgijoje, smarkus mušis tarp anglų ir vokiečių tebėra apie St. Eloi. Anglai turėjo viršū.

Ant italų-austrų fronto tebejo ypač artilerijos šaudymasis; pėstininkų atakos buvo retos. Šiose atakose kaip matyt iš pranešimų, austrai ir italai laimi pra-mainu. Austrai, sakoma, rengia milžinišką ofensyvą ant italų fronto. Jie pritraukė galybes amunicijos tam tikslui ir taipgi pašaukė karėivius nuo Rumunijos rubežiaus. Italai, iš savo pusės, daro ne mažesnius prisirengimus pasitikti ir, sulaukyti šį ofensyvą.

Rusai praneša, kad vokiečiai pradėjo ofensyvą ant Dinaburgo ir Rygos frontų. Ypač smarkus susirėmimai

atsibuna į pietus Rygos. Rusai tvirtina, kad ežerų apielinkėję ir Galicijoje, jų pulkai užėmė priešų pozicijas ir šiek tiek pirmyn nužengė.

Azijoje, rusai atsidurę jau netoli Diabekr, Armenijoje, o Persijoje, priejo dar arčiau Mesopotamijos rubežiaus. Bet abiejose vietose, dar rusai nesusitiko su didelėmis turkų kariuomenėmis, ale kovoja tik su neorganizuotais pulkais kurdų ir turkų pėstininkų.

Anglai kovojanti Mesopotamijoje, atsižymėjo paimdami dvi svarbias turkų pozicijas ant Tigris upės. Jiems liko vien dvi ar trys netaip svarbios vietos užimti, kad dasigauti į Kut-el-Amara. Jie rengė didelę ataką, kuri įvyko, bet ypač iš priežasties potvinių, nebuvo pasekminga. Tigris upė yra labai augštai pakilus, ir kol jos vandeniai nenupuls bent kiek, vargu anglai toli nueis. Šią savaitę, taip kaip abelnai per paskutines kelias savaites, sąjungiečiai ir neutraliai turėjo didelius nuostolius ant jurių, sakoma iš priežasties teutonų submarinų. Laivai daugiausiai buvo nuskandinti be prasergėjimo. Kaip visada, kuomet protestuoja už tai vokiečiams, tie atsako, kad jų submarinai nenuskandino minėtų laivų, ir reikalauja darodymų, kurių tankiausiai negalima dastatyti.

Vokietijos Taikos Sąlygos.

Berlinas, bal. 5—Šiandien Vokietijos kancleris von Bethmann-Hollweg pranešė Reichstagui (parlamentui) sąlygas su kuriom Vokietija apsimtų padaryti taiką.

Kancleris sakė, kad Vokietija apsimtų apkalbėti taikos sąlygas, bet jei iš kalno, sąjungiečiai reikalautų sunaikinti Vokietijos kamariškos galvą, ir atsakymas būtų—vokiečių kargas, ir turė tolyn tęstis, bet jos kaltė būtų ant sąjungiečių pečių.

Toliau jis sakė, kad užmetimas, kad Vokietija po kare atakuos Suv. Valstijas, Kanadą ir Braziliją, yra grynas išmislas. Vokietija dabar kovoja už savo liuosybę ir gyvybę, ir nenori užgriobti svetimų šalių.

Vokiečių tikslas šioj ka-

Visi jos norėtų, bet dar nelaikas.

rėje, taipgi yra "išgelbėti Europą." Reiškia, būti taip tvirti ir taip suvienyti, kad nieks nedrįstų jų atakuoti — ir taiką turėtų viešpatauti Europoje. Europa būtų šalytys tykaus darbo, kur duonos būtų užtektinai visiems. Anglija, sako kancleris, nori atimti šią duoną nuo vokiečių darbininkų, nes kare su ginklais pasibaigus, ji nori turėti buti užtikrinta, sunaikinti vokiečių prekybą.

Vokietija, darant taikos prakalbom, norėtų padaryti "Naują Belgiją," kuri būtų pilnai savistovi, bet ne po anglo-francuzų lėtena, ir turėtų būti užtikrinta, kad ji niekad neatakuos Vokietiją. Vokietija niekuomet neapsims taipgi sugražinti Lenkiją, Lietuvą ir Baltijos provincijas Rusijai. Ji "paliuosavo šias tautas ir ketina toliau jas liuosas laikyti."

Sąjungiečiai mano, sako kancleris, kad Vokietijai grėsia stoka maisto, pinigų, karės reikmenų ir vnyrų — bet jie klysta. Vokietija dar yra labai tvirta. Ir kitas kas, kur sąjungiečių žygiai Gallipolyje, Serbijoje, Mesopotamijoje, Austrijoje ir kitur nepavyko, vokiečiai ir jų talkininkai randasi giliai Rusijoje, Francijoje, turi užėmę Belgiją, Serbiją, Juodkalniją ir Albaniją — abelnai visur gerai stovi.

SAJUNGIEČIŲ ATSAKYMAS.

Londonas, bal. 7 — Lord Robert Cecil, narys Anglijos

Kabineto, ilgai kalbėjo su amerikona is korespondentais apie Vokietijos kanclerio prakalbą Reichstage.

Lord Cecil sako, kad ši prakalba nėra tikras pasiūlymas taikos sąlygų, bet yra tik apmulkinimas pačių vokiečių, kad jie manydami kad jų valdžia trokšta taikos, bet negauna jos su teisingom sąlygom delto tolyn kovoja — nepriverstų valdžią ištikrųjų padaryti taiką. Toly, su šiom prakalbam, kurias kancleris laiko kas keli mėnesiai, jis nori įvesti neužsitikėjimą vieni kitiems tarp sąjungiečių. Galutinai, jei šis taikos siūlinimai ir būtų tikri, sąjungiečiai negalėtų jų priimti. Sąjungiečiai tolei kovos, pakol sena Belgija nebus vėl atsteigta. Lenkija ir Lietuva taipgi turi būti sugražinti Rusijai, nepadarytos vien Vokietijos išlaukinti tvirtovėm, kurios atgintų Vokietiją nuo Rusijos.

ANGLAI SUMUŠE TURKUS.

Londonas, bal. 5 — Gen. Lake, komandantas Anglų kariuomenės Mesopotamijoje praneša, kad jo korpusas atakavo ir paėmė turkų tvirtą poziciją aplinkui Umm-el-Henna, ant Tigriso upės, apie 20 angl. myl. nuo Kut-el-Amara. Tai yra svarbiausia žinia iš šio karės fronto kà buvo pranešta jau per ilgà laikà.

Umm-el-Henna yra labai svarbi pozicija ir sakoma y-

ra paskutinė didelė kliūtis, kuri sulaukė anglus nuo išgelbėjimo jų tautiečių uždarytų Kut-el-Amaroj. Darbar randasi tik dvi ar tris daug silpnės pozicijos kurias reikia paimti.

FRANCUZAI ATSIEMĖ DAUGIAU POZICIJŲ.

Paryžius, bal. 5 — Francuzai tvirtina, kad jie dar daugiau žemės atgavo nuo vokiečių į šiaurę Verduno. Vokiečiai nedarė jokios infanterijos atakos, bet nuolat bombarduoja francuzų pozicijas. Jie taipgi nusiuntė 22 minas plaukti ant Meuse upės nuo St. Mihiel. Bet nors minos pasiekė francuzų pozicijas, jos neeksplodavo. 15 orlaivių mušė šiandien atsibuvo, kuriuose francuzai nušovė tris vokiečių orlaivius.

VOKIEČIAI ATAKUOJA ANT RYGOS FRONTO.

Londonas, bal. 5 — Pranešimai iš Petrogrado sako, kad vokiečiai pradėjo generalį ofensyvą ištiesi viso šiaurinio fronto Rusijoje. Atakos yra ypač smarkios ant Rygos fronto. Tenai nežymūs patrolių susirėmimai pavirto į nuolatines, svarbias atakas, kuriom pagelbėti sunki artilerija. Vienok, sako rusai, vokiečiam nepavyko pirmyn nužengti.

VOKIEČIAI PAĖMĖ 25 ORLAIVIUS.

Berlinas, bal. 5 — Per kokio mėnesį, sako vokiečiai, jie neteko 14 orlaivių. An-

glai ir francuzai neteko 44 orlaivių, kurių 38 žuvo mušiuose ore. Abelnai, 25 priešų orlaiviai papuolė į vokiečių rąkas per tą mėnesį.

RUSAI LAIMI TURKIJŲ.

Petrograd, bal. 5 — Rusų armijos anapus Erzerumo ir Persijoje, progresuoja greitai, ir turkai mažai jom priešinasi.

Aišku, kad rusų pulkai einanti per Persiją į Mesopotamiją dar nesusidurė su viršžiausia turkų kariuomene, kuri susideda iš korpusų pasiųstų nuo Bagdado ir netrukas Hanikin perėjime. Kuomet rusai pasiekė šią vietą, jie turės kovoti ne su bėgančiais betvarkėje turkais arba neišlavintais kalnų gyventojais ale su gerai suorganizuota, tvirta turkų kariuomene. Tiktai tada prasi-dės svarbus mušiai.

VOKIEČIAI NETEKO 35 ORLAIVIŲ.

Paryžius, bal. 6 — Atsakymas ant vokiečių pranešimo, kad sąjungiečiai neteko 44 orlaivių kovo mėn., Francuzų karės biuras sako, kad sąjungiečiai sunaikino per tą laikà 35 vokiečių orlaivius. Francuzai neteko tik 13 orlaivių.

Iš 48 orlaivių kà abi pusės neteko, tik 11 puolė francuzų linijose, nes dauguma mušų atsibuvo virš vokiečių linijų. Mat francuzų aviatoriai yra drąsesni ir aina atakuoti vokiečius jų "rašivai išgelbėti.

ANGLAI VARO TURKUS ATGAL.

Londonas, bal. 6 — Anglai, kurie bando daeiti iki Kut-el-Amara, vėl sumušė turkus ir paėmė miestelį Felahie ant kairiojo Tigriso upės kranto. Turkų kontr-atakai, nors smarkus, negalėjo atmušti anglų.

TURKŲ LAIMĖJIMAI ANT JUODŲŲ JURIŲ.

Konstantinopolis, bal. 6 — Turakai pranešė oficialiai, kad susirėmimas atsibuvo tarp sargybinių pulkų ant Kaukazo fronto. Turkų karės laivynas pasekmingai bombardavo rusų pozicijas 3 d. bal. ir rusai pasitraukė, palikdami daug sužeistų ir užmuštų.

Tą pat dieną, turkų karės laivai nuskandino rusų garlaivį prikraudą amunicijos ir vėju plaukiantį laivą prikraudą ginklais, ir paėmė jureivius nelaisvėn.

DIDELIS MUŠIS TARP ANGLŲ IR VOKIEČIŲ.

Londonas, bal. 6 — Sunkus infanterijos (pėstininkų) mušis prasidėjo ant anglų vokiečių fronto ties St. Eloi, kelios mylios į pietus Ypres. Mušis jau tęsiasi 12 val. ir dar nepabaigtas. Abi pusės rodos lygiai laikosi. Vokiečiai pirmiausiai atakavo, su tikslu atgal atsiimti pralostas pozicijas.

ABI PUSĖS LAIMI TIES VERDUN.

Londonas, bal. 6 — Svarbus infanterijos susirėmimai atsibuvo šiandien ant abiejų galų 15 myl. fronto ties Verdunu. Abi pusės laimėjo, bet vokiečių laimėjimai svarbesni.

Vokiečiai paėmė kaimus Avocourt ir Haucourt ir priejo apie mylią arčiau gelkelio einančio į Paryžiu. Jie veitui bandė paimti Bethincourt. 542 francuzų paimta nelaisvėn.

Francuzai išvijo vokiečius iš Carre miško, į šiaurę Avocourt, ir dabar grėsia pavojų vokiečiams iš užpakalio.

Į piet-vakarų Doamont, francuzai išvijo vokiečius iš gabiai sutaisytų tunelių.

DANŲ IR ANGLŲ LAIVAI SUTORPEDUOTI.

Londonas, bal. 7 — Danų garlaivis Stjernborg, 1593 tonų tapo sutorpeduotas Tarpžeminėse jurese. Jureivai išgelbėti.

The Lithuanian Weekly "LITHUANIAN AMERICAN"
Published by
M. PALTANAVIČIA,
at Worcester, Mass.
Every Thursday.
Yearly Subscription:
in United States ..... \$ 1.50
" 6 Months ..... .75
To Foreign Countries ..... \$ 2.00
" 6 Months ..... \$ 1.00
Advertising rates on applica-
tion. All communications should
be addressed:
"LITHUANIAN AMERICAN"
15 Millbury St., Worcester, Mass.
4 cents per copy.

"AMERIKOS LIETUVIS"
Leidžia
M. PALTANAVIČIA,
Worcester, Mass.
Savaitinis laikraštis
Eina Ketvirtadieniais.
Prenumeratos kainos:
Suvienytose Valst. met. ... \$ 1.50
" " " pusei metų 7b
Kitose viešpatys. metams \$ 2.00
" " " pusei metų \$ 1.00
Aparainimo kainos ant už-
klausimo. Atrašas:
"AMERIKOS LIETUVIS"
15 Millbury St., Worcester, Mass.
4 centai už numerį.

Anglų garlais Simla,
5884 tonų, nuskandintas
taipgi. 11 jureiviu prigėrė.
Francuzų laivas St. Hu-
bert sutorpeduotas ir nus-
kandintas, bet jureiviai iš-
gelbėti.

RUSAI PAĖMĖ VOKIEČIŲ APKASAS.

Petrograd, bal. 7 — Svarbus artilerijos šaudymasis tebeina ties Ryga ir Friedrichstadu. Potviniai eina žemyn.

Po žiaurios mušio ties Narocz ežeru, rusai užėmė kelias vokiečių apkasas.

Ant Stripa upės, rusai bombardavo teutonų baterijas, padarydami keletą eksplozijų.

Kaukazo fronte, rusai priverė turkus pereiti per Kadere upę. Ties Tchorum upės, nežūrint sniego sturmu ir šalčio, rusų pulkai progresuoja.

AUDROS SULAIKO PIR MYN-ĖJIMĄ.

Londonas, bal. 7 — Au-dringas oras ir pakilimas Tigriso upės, kuri grėšia užliejimu krantų, tuo tarpu rulaikė anglų pirmyn-ėjimą Kut-el-Amaros link.

ANGLAI LAIMI AFRIKOJ

Londonas, bal. 7 — Kitas laimėjimas anglų kariuomenės Rytinėje Afrikoje tapo praneštas. Kavalerija vadovaujant gen. Vanderventer užpuolė ant vokiečių pulko, kuris laikė tvirtą kalinę poziciją Arusha rajone. Vokiečiai turėjo pasiduoti. Anglam teko keliolika kulka-svaidžių ir suvirš 400 nelaisvių.

MUŠIS TIES ST. ELOI.

Londonas, bal. 7 — Mušyje ties St. Eloi (į pietus Ypres, Belgijoje) vokiečiams paviko atsiimti apkasą nuo kanadiečių, kurie 10 d. atgal buvo paėmę šią poziciją nuo vokiečių.

Anglai kontr-atakuoja be paliovos, kad atgauti šias pozicijas.

VEIKIMAI ANT RUSŲ FRONTO.

Petrograd, bal. 8 — Šiandienio žiauriausias artilerijos šaudymasis atsituvo ties Ilukštas, Dinaburgo rajone. Keturi rusų minos sumaikino vokiečių rėstinę gintuvę ir kelias apkasas. Vokiečių artilerija smarkiai veikė Postavų ir Ežerų Miazol ir

Narocz apeliokėje, kaip kada vartodama nuodingas bombas.

DIDELI FRANCUZŲ NUOSTOLIAI.

Berlinas, bal. 8 — Į šiaurvakarus nuo Verdun, vokiečiai užėmė francuzų pozicijas ant kalno Termiten per toly dviejų kilometrų. Vokiečiai sako, kad jų nuostoliai mušyje buvo lengvi, bet francuzai, iš priežasties jų išdavystės turėjo labai didelius nuostolius, užmuštų ir sužeistų. Apart to, vokiečiai paėmė 714 nesužeistų francuzų nelaisvėn.

DAR PENKI LAIVAI NUSKANDINTI.

Londonas, bal. 9 — Dar trys anglų laivai buvo nuskandinti. Garlais Brauntan, 4,575 tonų ir Skuneris Clyde, 204 tonų žuvo eksplozijose. Jų igulos išgelbėta. Garlais Chantala 4949 tonų nuskendo su 9 jureiviais. Likusieji išgelbėti.

Laivai Adamton, 2304 tonų ir Avon 670 tonų tapo nuskandinti submarinų.

FRANCUZAI NETEKO BETHINCOURT.

Paryžius, bal. 9 — Francuzai apleido svarbią poziciją ties Bethincourt, (netoli Verdun) kad padaryti savo liniją tiesesnę. Jie apleido apkasas naktį ir be jokio išikišimo iš vokiečių pusės.

VOKIEČIAI IŠAIŠKINA FRANCUZŲ "IŠDAVYSTĘ."

Berlinas, bal. 9 — Užjurių Zinių agentūra išaiškina žodžius vokiečių pranešime vakar dienos, kur sakoma, kad francuzai turėjo didelius nuostolius ypač iš priešasties jų išdavystės. Sulyg šios agentūros, pranešta iš fronto, kad francuzų nuostoliai buvo baisūs už tai kad vokiečių artilerija ir infanterija stebėtinai gerai veikė iš vien. Priegtam, pulkas francuzų, kurie prisiartinus vokiečių pėstininkam, padėjo ginklus ir iškėlė rankas kaipo ženklą pasidavimo, vėliau vėl paėmė ginklus ir atakavo vokiečius iš užpakalio. Už šią išdavystę, įpykę vokiečiai išskerdė visus francuzus toj vietoj.

AŠTUONI LAIVAI NUSKANDINTI.

Londonas, bal. 10 — Du neutraliai laivai, išpanų garlais Santanderino, 2954 tonų ir norvegų laivas Sjollyat, 99 7tonų, buvo sutorpeduoti be jokio prasergėjimo. Anglai neteko 6 laivų, butent: Margam Abbey, 4471 tonų; Silksworth Hall, 4777 tonų (3 jureiviai žuvo); Glenalmond, 2888 tonų; Yonne, 4,039 tonų; Zafra, 3578 tonų; Eastern City, 4342 tonų. Sakoma visi šie laivai buvo sutorpeduoti be jokio prasergėjimo.

RUSAI NETOLI DIARBEKR.

Petrograd, bal. 10 — Rusų kariuomenė einanti nuo Erzerumo jau pasiekė Diabekr rajoną, Armenijoje. Pietų Urumia ežero, rusai jau andasi visai netoli di-

džiosios turkų kariuomenės. Mušiai čionai atsituvo su didėlėm Kurdų gaujom, kuriem pagelbėjo turkų infanterija.

ITALAI PAĖMĖ AUSTRUŲ APKASAS.

Vienna, bal. 10 — Italai bombardavo miestelius užpakalyje austrų fronto ties Gorizija. Sugana klonyje, italai uždegė su kanolių šoviniais, miestelį Caldomezzo. Ant Tonale kelio, italai užėmė keletą austrų apkasų.

Roma, bal. 10 — Italai sako, kad jų orlaivis numetė 40 bombų ir torpedu ant austrų dirbtuvių, tvirtovių ir gelžkelio bei kariškų būdinkų miestelyje Riva.

Ties Mrzl, tvirti austrų pulkai prisiartinio prie italy pozicijų ir numetė sunkias bombas. Tada italai užpuolė ant jų, nuvijo juos iki jų pačių apkasų ir žiauriam mušyje visiškai sumušė austrus.

RUSAI LAIMI GALICIJĄ.

Petrograd, bal. 10 — Įvairiose vietose ant Dinaburgo fronto atsibuvo artilerijos ir infanterijos mušiai. Į pietvakarus Pinsko, atakos vokiečių atmuštas.

Galicijoje ant Stripa upės, rusai paėmė austrų poziciją ir atmušė visas kontr-atakas. Rusai įvykdino užpuolimą ant austrų, pereidami per gilų sniegą.

POTVINIAI TRUKDO ANGLUS.

Londonas, bal. 10 — Anglai 9 d. bal., kaip tik po aušrai, smarkiai puolėsi ant turkų pozicijų Sannayyat rajone, bet negalėjo persilaužti per priešų linijas. Anglus labai trukdė patvinimai, kurie vis didinasi. Sannayyat pozicijos randasi per dvi mylias ant abiejų šonų Tigris upės.

ANGLAI LAIMI TIES ST. ELOI.

Londonas, bal. 10 — Anglai atakavo ir užėmė paskutinę minų padarytą kraterą ties St. Eloi, Belgijoje, ir toliau atakuodami užėmė vokiečių apkasas į pietvakarus nuo tenai.

Visą šią dieną, vokiečiai nesiliovė bombardavę francuzų pozicijas aplink Verduną, bet francuzai atkartoję jų ugnį ir jokio progreso nepadaryta.

SAKO PAĖMĖ 36,000 NELAISVIUS.

Berlinas, bal. 11 — Pusiau oficialis pranešimas sako, kad nuo 21 d. vasario, vokiečiai paėmė 36,000 francuzų nelaisvėn ties Verdunu, ir užėmė 1 kietvirtainių mylių žemės.

FRANCUZAI ATMUŠA VOKIEČIUS.

Londonas, bal. 11 — Tris sunkios infanterijos atakos ant Verduno į 24 val., mažai naudos atnešė vokiečiams. Jie tik keliolika metų pirmyn nužengė ant Le Mort Homme kalno. Paskutinėje atakoje, vokiečiai persilaužė per francuzų linijas netoli Douaumont bet buvo labai greitai vėl išvaryti. Visose atakose, vokiečiai vartoja ugninį lietų.

Iš Visur.

AMBASADORIUS ISKE-LIAVO RUSIJON.

New York. David B. Francis, neseniai paskirtas Suvienytų Valstijų ambasadorium į Rusiją, užimti vietą George T. Marye, kuris rezignavo, iškeliavo Rusijon 5 d. bal. ant Skandinavų laivo Oscar II.

PASKUBINS LAIKRODŽIUS.

Berlinas. Vokietijos Federališka Taryba padarė įstatymą sulgy kurio, nuo 1 d. gegužio, visi Vokietijos laikrodžiai bus paskubinti valanda laiko. Šis įstatymas turi du tikslus: jis pailgins darbo laiką prie saulės šviesos ir iš ekonomiško atžvilgio, sutaupins artificiozišką šviesą. Nes jeigu žmonės turės ankščiau keltis, jie ir eis ankščiau gulti.

23,000 SERBŲ VAIKINŲ ŽUVO.

Roma. Gojuje oranžių ir alyvų medžių, arti jurių ant mažos salos Vido, netoli Corfu, tukstančiai šėtrų buvo pastatyta apie du mėnesiai atgal del priėmimo 30,000 serbų kareivių, jauniausių ir labiausiai pailsusių serbų kariuomenės vyrų, kurie bėgdami nuo austrų perėjo per Albanijos kalnus iki Adriatiko jurių. Bet pasirodė kad šėtrų buvo per daug, nes vos 7,000 kareivių pribuvo, ir tie taip nuvargę, kad jie turės mirti. Jie buvo taip nuplyšę, taip nuilsę, išalkę, kad jie neatrodė žmones, kuomet jie atvyko ant salos. Šimtai jų numirė tik užėjus ant sausumelio. Ir daugybė dabar miršta kasdien. Dar dvi, tris savaitės, ir nebus nė vieno kareivio ant salos Vido.

Kaip teutonai ir bulgarai užpuolė Serbiją, ir serbams reikėjo trauktis per Albaniją, vaikinai nuo 15 iki 18 metų kiekvieno kaimo ir miestelio buvo surinkti ir jėms paliepta stoti kariuomenėn, kad tarnauti tėvynei. Atėję į karės stotis, šie vaikai gavo po kepurę, švarką ir duonos maišą ir tokiu budu pastojė kareiviais. Virš 30,000 šiu naujų "kareivių" buvo surinkta ir po vadovystė kelių žandarų ant arklių jie buvo pasiųsti rubežiaus link. Pasiekus Serbijos ir Albanijos rubežių, žandarai liepė vaikinam eiti tiesiog į vakarus, kur jie ras jūrę ir laivus, ir tada apleido juos. Be jokio vado, vaikai perėjo per rubežių, ir keliavo jieškoti jurių, kurias jie tikėjo rasti į keletą dienų.

Senų kareivių pulkai, gerai ginkluoti ir turinti oficerius pavijo ir praėjo juos, duodami jiems visą duoną ką turėjo lieddami jiems sekti paskui kaip geljė.

Tai buvo giluma žiemos. Niekas neaprašė, kaip ilgai emė šiem vaikam pasiekti jūres nė kiek jie nukentėjo nuo šalčio ir alkio. Jie tankiausiai valgė tik šaknis ir medžių žierves — vienok jie negrįžo atgal. Naktįje, jie gulėjo ant sniego, susiglaudę viens prie kito del šilumos. Daugelis jų niekuomet neatbuo nuo šio mie-

go. Kuomet jie pasiekė Avlona — iš 30,000 buvo likę vos 15,000.

Italai Avlonoje neturėjo vietos ligonbučiuose del 15,000 serbų vaikų. Jie taipgi negalėjo leisti šiuos vaikus, suėstus visokio brudo, sergančius nuo limpančių ligų į eiti į miestą. Delto vaikai pasiliko ant oro, abazės ties upe. Italai jiems davė duonos ir sudytos bei ruktos mėsos. Vaikai gerė vandenį iš upės, kur puvančiai lavonai buvo įmesti. Nesunku suprasti kodėl, kaip laivai atėjo juos gabenanti ant salos Vido, jų buvo jau tik 9,000. Kelionė nuo Avlona į Vido ima vos 24 valandas, bet 2,000 vaikų mirė per tą laiką ir tik 7000 atvyko ant salos.

Francuzai ir serbai gydytojai ant salos sakė, kad jeigu butų galima turėti kiek norima pieno ir po lova kiekvienam vaikui ir didelė štaba "nursių" gal koki 5000 vaikų butų išlikę gyvi. Bet kadangi nėra lovų, nė nursių, nė pieno ant Vido salos, virš šimtas vaikų mirė kas dien. Vaikus negalima palaidoti ant salos, delto kas rytas mažytis garlais atvyksta į prieklauką, paime laivonius ir palaidoja juos gilumoje tų jurių, į kurias žandarai liepė vaikams eiti.

Štai istorija 30,000 serbų vaikų, kaip ją praneša "New York Sun" korespondentas Romoj.

CENZORIAI APKALTINTI.

Berlinas. Anglų cenzoriai pradėjo atidarinti ir laiškus pasiūtus į narius Suv. Valstijų ambasados Vokietijoje, kas yra prasižengimas prieš tarptautiškas tiesas. Paprasti laiški siūsti iš Amerikos į Vokietiją yra netik atidarinti, bet jei juose randasi čekių ar pinigų, šie tankiai yra išimti. Viens žmogus pareikalavo, kad Amerikos ambasadorius sugražintų jo pinigus, kad francuzų cenzorius paėmė.

NAUJOS RUSIJS SUBMARINAI.

Londonas. Pranešta, kad vokiečiai jau pradėjo buduoti submarinus, kurie gali matyti be periskopų. Laivų liemeniuose yra sudėta keli veidrodžiai tokiu budu, kad jie parodo igulai, kas dedasi aplinkui juos, ant viršaus vandeniu ir gal ir ore. Viens Amerikos laikraštis pataria vokiečiams įsitaityti "X-ray" (X-spindulių) prietaisą, kurią vartojant jie galėtų pamatyti ar nesiranda amerikonių ant laivų, kuriuos jie ketina skandinti.

GRAIKAI PAGELBSTI BULGARAM.

Paryžius. Iš Athenų gauta pranešimas, kad sąjungiečių ministriai protestavo į Graikijos valdžią, už tai kad graikų vyriausybė slapta pardavė bulgarams 37,000 maišų milų, kurie priklausė Rusijai, ale buvo graikų paimti nėva del naudos jų kariuomenės.

150,000 ALBANŲ JAU ŽUVO.

Paryžius. W. W. Howard

iš New Yorko, sekretorius Albanų Selpimo komiteto, sako, kad jau 150,000 ypatų numirė Albanijoje iš priežasties bado per praėjus 18 mėnesių, ir kad dar 500,000 turės mirti. Nuolatiniai lytys sugadino javus ir visokių vaisius, prekyba šalies dingio su pradžia karės. P. Howard keliauja į Ameriką rinkti aukas albanams.

20 NEUTRALIŲ LAIVŲ ŽUVO.

Washington. Iš įvairių pranešimų pasirodo, kad per dvi savaitės kurios pabaigė 7 d. bal. virš 20 neutralių laivų ir 25 kariaujančiųjų laivų buvo sutorpeduota. Kuone visi laivai nuskandinti be prasergėjimo.

Iš Amerikos.

APIPLĖŠĖ TRAUKINĮ.

Muskogee, Okla. Du maskuoti vyrai apiplėšė pasażierius ant Chicago, Rock Island ir Pacific traukinio, kuris ką tik išėjo iš Howe, Okla. Jie gavo apie \$115 nuo pasażierių ir keturis laikrodžius. Tada jie privertė kunduktorių sulaikyti trukį ir pabėgo.

UKININKAI IŠLOŠĖ STREIKĄ.

Chicago, Ill. Ukininkai pieneninkai Illinois valstijos išlošė streiką. Visos sutirštinto pieno, surio ir sviesto karnijos su kurioms ukininkai daro biznį apsiėmė suteikti reikalaujamą didesnę kainą už pieną. Ukininkai gaus \$1.55 už 100 svarų pienų.

DU DARBININKAI ŽUVO.

Pittsburg, Pa. Du darbininkai Floyd Hause ir Frank Kusfik buvo mirtinai apdeginti, kuomet semtuvai pilnas verdančio metalo apšivertė. 10 darbininkų buvo lengviau apdeginti. Neleimė atsitiko Carnegie Steel Co. dirbtuvėje.

NORI PAKĖLIMO ALGOS.

New Bedford, Mass. Au-dėjų unijos taryba šiame mieste nutarė pareikalauti dar 10 nuosimčių pakėlimo laivų apart 5 nuoš. ką kompanijos suteikė. Jei pareikalavimas nebus išpildytas, gali buti, kad apie 35,000 darbininkų išeis ant streiko.

APIPLĖŠĖ VIENUOLYNA, VAGIAI GAILE-JOSI.

New Bedford, Mass. Sėsimi švento Kryžiaus vienuolyno bebudamom prie mišų, vagis įsilaužė į vienuolyną ir pavogė daiktų ir pinigų vertę \$200.

Matomai, vėliau vagis gaitalėjosi, jog taip padarė, nes laiškelis buvo įstumtas po vienuolyno durų kuris pasakė kur galima surasti pavogtus daiktus. Policijai buvo pranešta, ir daiktai buvo sugražinti vienuolėms.

16 SUŽEISTA TRUKIŲ SUDUŽIME.

Waterbury, Conn. Šešiolikap ypatų buvo sužeisti kuomet trukis keliaujantis iš

Winsted į New Haven nušoko nuo šėnių. Nelaimė atsitiko apie 6 myl. nuo Waterbury. Priežastis, negerai uždaryta išsuka. Tik viena y-pata buvo labai sužeista.

TRIS ŽUVO AUTOMOBILIŲ LENKTYNESE.

Corona, Cal. Bob Burman, iš Detroit, garsus automobilų lenktyninkas, jo mechanikas, ir kelio sargas numirė iš priežasties apšivertimo Burmano automobiliaus, laike Corona lenktynių. Penki tēmytojai lenktynių buvo sužeisti. Lenktynes išlaimėjo Eddie O'Donnel. Jis nukeliavo 301 mylias į tris valandas, 20 minutes ir 52 sekundas.

BIJOSI TVANO.

Drayton, N. D. John Rule, ukininkas gyvenantis ties Red upe, į pietus Draytono, mano, kad pakilimas vandeniu apeliokės upėse, reiškia, kad tvanas, panašus į tą kuris aprašytas Biblijoj, netrukus atsibus Delto jis pasistatė arką sau ir šeimynai.

Ši arka yra didelis laivas, taip vadinamas "house boat" rūšies. Jame randasi proviantų del 40 dienų. Arka pritrauktas arti ukės namo, kuris stovi šale upės, ir pririštas prie prieančio.

SUAREŠTAVO LOŠĖJUS IŠ PINIGŲ.

New York. Policistai suareštavo į vieną vakarą 37 lošėjus iš pinigų ir paėmė vardus 730 lankytojų vietų kur lošiama iš pinigų. Tame tarpe randasi keletą labai atsižymėjusių ypatų — dargi valdinuku. \$2000 buvo konfiskuota nuo stalų apie kuriuos lošėjai sedėjo.

PAVOGĖ \$15,000 IŠ BANKOS.

Canonburg, Pa. Du vyrai pavogė 15,000 dol. iš Houstono First National Bank ir pabėgo automobiliuje. Virš 20 detektyvų ir policistų išėjo jų jieškoti, bet nepagavo.

GELŽKELIŲ DARBININKU STREIKAS.

New York. American Federation of Railroad Workers pradėjo didelę streiką pries New Yorko Central gelžkelių kompaniją. Manoma, kad prie šio streiko prisidės kitų linijų gelžkelių darbininkai, taip kad bus 500,000 streikierių.

MEDŽIOKLĖ VILLOS.

Washington. Pareina gandai iš Meksiko, kad Villa mirė iš priežasties žaizdų. Bet amerikoniai mano, kad tas yra tik klasta, ir kad ištikrųjų Villa randasi jau toli pietuose, kur jį negalima bus pagauti be išnaujo suorganizuotos ekspedacijos. Amerikoni kareiviai Meksike daug vargo jau pamatė. Dabar jiems pagelbsti 20 Apache indijonų skautai, kurie 30 metų atgal surado kitą Meksikos banditą, Geronimo.

Suskaitliuota, kad skaičius moterų kurios užėmė vietas vyrų metalinėse išdirbystėse Anglijoj yra 77,000; odų išdirbystėse 14,000; įvairiose išdirbystėse 274,000.

Apžvalga.

Mūsų laikraščiai praneša, jogei Centralinis Lietuvių Komitetas iš Petrogrado užkviets sekančius Amerikos lietuvių veikėjus pributi 1 d. gegužio į Stockholmą, Švedijoje: Balutį, Karužą, Rutkauską, Širvydą, kun. T. Žilinską ir Šimkų svarstyti svarbių reikalų. Tarp ko kito nurodoma reikalas bepartviškos vienybės.

Keista, įieškoma bepartviškos vienybės ir kviečiama vienos tik partijos ypatos ir vien tai partijai artymi žmonės. Maža viltis, kad tokiais keliais lietuviai nors kada prieitų prie vienybės.

Worcesteryje pasidaravimu vietos Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros kuopos tapo suorganizuotas. Iš Worcesterio įtakingiausių amerikonių komitetas rinkimui aukų nukentėjusiesiems nuo kagrės lietuviams. Į komiteto narius įeina sekančios ypatos:

Miesto majoras G. M. Wright, ir buvę miesto majorai: D. F. O'Connell, ir James Logan; Vakariniių mokyklų supervisor, vietos laikraščio redaktorius ir prezidentas daugelio amerikonių draugijų Hon. A. S. Roe; laikr. "Evening Gazette" savininkas G. F. Booth; žymūs publicistas ir popierios fabrikos savininkas A. E. Lyons; Clark Universiteto prof. Louis N. Wilson; Technikos Instituto prof. U. Waldo Cutler; D. ras H. S. Bradley, plačiai žinomas visuomenės veikėjas; Kun. L. A. Nies, kun. M. D. Wolfe, kun. V. E. Tomlinson, kun. G. F. Southworth, kun. C. A. Fisher ir Direktorius High School of Commerce Joseph Jackson.

Visos šios ypatos turi nemažą įtaką tarpe vietos amerikonių ir visoje savo sataroje tai įtakingiausias komitetas, kokį čia turėjo iki tos tautos, kaip žydai, belgai ar serbai, ir nėra abejonės, kad šis komitetas lietuvių šelpimo klausimu sujudins visą Worcesterio visuomenę ir pasėkms bus nemažos. Bet daug priklausys ir nuo vietos lietuvių taktiškumo.

Pirmae šio komiteto posėdyje, po apkalbėjimo Lietuvos bausnas padėjimo, nūarta pranešti plačiai per laikraščius apie dalykų stovį Lietuvoje, parengti amerikonomas paskaitą apie Lietuvą ir lietuvius su stereoptiškais paveikslais, surengti Lietuvos šelpimui didelį koncertą. Nutarta kreiptis į Worcester Woman's Club, įtakingiausių moterų draugiją, kad ji prisidėtų prie pardavinėjimo tikėtų del koncerto.

Posėdis užsibaigė labai entuziastiškai. Iš lietuvių tame posėdyje dalyvavo "Amerikos Lietuvių" leidėjas, M. Paltanavičia, A. Blažys ir M. Šalčius.

Geistina butų, kad vietos lietuviai be skirstimosi į artijas remtų šį pradėtą darbą, nes tai yra šelpimo dalykikas reikalas. Butų ne po, kad Worcesterio liegčiau,

tuviai paduotų pavyzdį visiems Amerikos lietuviams, jogei tėvynės gelbėjime mes visi galime dirbti išvieno.

"Darbininkas" reikalauja nuo "Amerikos Lietuvių" prirodyti kur ir kuris iš mūsų publicistų bei veikėjų drįso juokus daryti iš mūsų nuvargintos tėvynės.

Atsakysime trumpai. Kas skaitė mūsų laikraščius ir sekė mūsų viešąjį gyvenimą, tie žino ir be nurodymų, kaip skaudžiai pasityčiota iš Lietuvos nelaimiui. Kaip pasirodo, žino be nurodymų ir tie kurie taip elgėsi. Nurodymai nepamokys, jie vien sukurstys didesnius vaidus.

Taip, mes "advokataujame" Bulotą ir jo drauges, kaip kad advokataujame Šimkų, kaip "Amerikos Lietuvių" žmonės advokatauvė Basanavičių ir Yčą ir kiekvieną naudingą Lietuvai darbą.

Nieko blogo nematome ir tame kad Bulota renka aukas iš socialistų, rašina juos prie duosnumo Lietuvos labui. Kad Bulota nurodo kaip kurias Lietuvos Draugijos ydas, tas nereiškia, kad ją grauja.

Pajuokime iš Bulotos darbų Dumoje, pajuokime Bulotienės kalbos (nuo kurios galėtų lietuvių kalbą pasimonkinti ne vienas lietuvis ir lietuvaitė), juokų daryme iš gerbiamo senelės Žemaitės, "Darbininkas" mato teisingą nurodymą klaidų. Mes matome tame ką kitą.

Kad "Amerikos Lietuvių" pripažino vieną kartą teisybę "Darbininko" nurodyme, tas dar nereiškia, kad mes pripažystame jį neparkidytinu ir jo nurodymais vadovausimės ir mokysimės nuo jo bepartviškumo.

M. S.

Mano Kelionė į Amerika

(Tąsa)

Maskva—Rusijos širdis.
Kiek Maskva atjaučia visos Rusijos gyvenimą, kiek ji seka rusų gyvenimo nuotikais, kiek ji yra "Rusijos širdis ir sąžinė" galima matyti iš to, kad nebuvo nei vieno rusų visuomenės gyvenimo žymesnio apsiereškimo, į kurį Maskva būtų neatsiliepusi.

Dar senesniais laikais mes matome Maskvą atjaučiant visus svarbesnius istorijos apsiereškimus. Nužudžius gale 16-tojo amžiaus paskutinį pirmosios rusų kuni-gaikiščių—Riurik giminės narį—carevičą Dmitrijų—Maskva apkaltina tame jos pačios pastangomis išrinktą carą Borisą Godunovą, užsistoja už "nekaltais praliętą kraują" ir pakelia maištą prieš Godunovą. Vadinamajame "Smutnoje vremena" laike, kuomet išrodė žlugs rusų valstybė ir teks įsigalėjusiam lietuviams ir lenkams, kurie neabejojimai ją būtų atvertę į katalikų tikyba iš pravoslavijos, Maskva su jos apylenkėmis pirmoji užsistoja už rusų "tikyba ir tautybę" ir nesutinka prisiminti kitų pačių maskviečių bajorų išrinkto rusų caru lenkų karalaučio Vladislavo, veda sunkią kovą su

lietuviams ir lenkais, laimi ją galų gale ir išrenka 1613 metais sau naują carą Mykolą Romanovą, kuris pasidaros prabočiūmi šiandieninės viešpataujančių rusų carų giminės.

Toliau Maskva pergyvena 17-šimtmetėje religinį krizį. Joje rusų tikyba apsisvalo nuo netikusių išbrovusiu nuo seno į rusų tikyba klaidų iš vienos pusės ir pagimdoto sentikius "staroverius", kurie guldo galvą už seną tikyba ir net kariami, iš-tremiami nesutinka prisiminti "naujovės." Petro Didžiojo — rusų reformatoriaus laikais Maskva priešinasi naujais "vokiškiems" įvedimams. Labiausiai rusų bajorijai nepatinka, kad caras Petras Didysis užsima, kad jie nešiotų europinius trumpus drabužius, vietoje ilgarankovių ir ilgskverminių rusų tauptinių drabužių, kurie už "barzdas ir ilgus žiuponus" kartuvėse padeda savo galvas.

Toliau, persikėlus Rusų sostinei 1721 m. galutinai naujai pastatytajai Peterbur-gės Maskvos reikmė kaip Rusijos širdies puola bent šimtmečiu, o paskui pasikelia iš naujo, bet jau visai kitokioje dvasioje.

1824-25 metais iškilus "dekabristų" judėjimui, kurie nori Rusiją paversti parlamentaria šalimi Maskva stropiai dalyvauja tame judėjime. Jos vienas rašytojas Novikovas pasidaros pirmuoju Rusijoje visuomeninio judėjimo rašytojumi. Vėliau tveriantis Rusijoje, labiau caro Mikalojaus I ir Aleksandro II laike slaptiems politikos rateliams, Maskva užima vieną pirmesniųjų vietų.

Sustiprėjęs antroje pusėje 19 šimt. rusų revoliucioni-nerių organizacijomis "Narodnaja Volia" (Liaudies Valia) Maskva darosi židinys ir galva to judėjimo, nors aktyviai daugiau veikiami Peterburge (užmušama caras Aleksandra II ir surengiama eilės pasikėsimų ant rusų biurokratų gyvybės).

Paskutiniais 19 šimtmečiais iškilus daugelyje Rusijos vietų žmonių badui, Maskva jų šelpime užima pirmą vietą. Pradžioje 20 šimtmečio prieš 1905 metus Maskva pirmoji prabyla reikalavė vedimo Rusijoje atstovybės ir reformų pasiūnčia nuo savės keletą žymių visuomenės veikėjų inteligentų atstovų į carą ir profes. kunig. Trubeckojų lupomis perstato sunkų Rusijos padėjimą ir nurodo, kad vienintelis išėjimas iš to padėjimo, tai įsteigimas parlamento, suaukimas šalies atstovų įstatymams leisti.

Caras išpradžios neįspildo šio prašymo ir užtai susipyksta su Maskva. Kuomet jis grįžta po Mukdeno mušius iš rusų-japonų karės lauko Maskva visai nesuserienka jo susitikti ir jis užpykęs ant jos ilgą laiką—bene beveik per 10 metų joje visai nesitiko. Tik prieš pačią Europos karę caras po susven-timo Maskvoje 1913 metais 300 metų Romanovų giminės

viešpatavimo vėl susitaiko, tečiaus neilgam.

1914 m. per kalėdas caras su cariene apsilanko Maskvoje ir vienoje ligoninėje carienė pasirodo didelė vokieite labai užstodama sužeistajį vokiečių oficerį ir smarkiai išmetinėdama už jį rusei—ligonbučio prižiurėtojai (dargi laužyta rusų kalba), tai gandas apie tą atsitikimą plačiai pasklysta po Maskvą ir maskviečiai paskutiniaisi laikais, 1915 metais, pradeda nekęsti savo "vokiečes carienės ir jos cholopo (vergo) Miko," o garbinti did. kunigaikštį Nikolaj-Nikolajevičių del jo tikro rusiškumo ir užsistojimo už rusų reikalus ir daugelis savo mintyje vainkuoja jį rusų caru po karė.

Vokiečių neapykantoje Maskva šitos karės laike taipogi užima pirmą vietą. Paskutinėse gegužės mėn. 1915 metų dienose, Maskvoje kilo riaušės prieš vokiečius ir daugelis jų didelių prekybos firmų išdužyta ir keletas pačių vokiečių užmušta, nors daugiau nukentėta pačių rusų, nes prisidėję Maskvos liaudies padugnės (bosiakai) naudojami progą ir plėšė "iš eilės" visus "turtuolius."

Nukentėjusių karėje kiltaučių šelpime Maskva irgi užėmė pirmą vietą Rusijoje Atbėgaliams lenkams, lietuviams, latviams ir k. į Maskvą rusų inteligentija įtaisė valgyklos, prieglauda, ir k. Ypatin-gą domą šelpime kreipė į pa-bėgėlius kitataučius intele-gentus-mokytojus, daktarus, artistus ir kita. Jiems "Maskva Imperatoriškojo Teatro" artistai įtaisė valgyk-lą, kurioje patys patar-naudavo laike pietų. Labiau-siai tame šelpime pasižymėjo rusų pirmeiviškoji intele-gentija.

Maskva budama Rusijos "širdimi ir sąžine" nemažesnę teisę turi pasivadinti Rusijos protu ir jausmu". Jos mokslas žydi. Joje įsteigtas 1755 m. pirmas universitetas Rusijoje ir jis dabar yra be ne visų geriausias Rusijoje. Turi gerų profesorių, nors 1908-1914 metų laikotarpje atžagareivio ministerio Kasso daugelis jų buvo išblaškija iš universiteto už pirmeiviškumą. Turi du labai rimtu Rusų inteligentijos laikraščius "Russkoje Slovo" ir "Russkoje Veidomosti," kuriuo dviejuose bendradarbiauja geriausi rusų laikraštiniškai, pav. "felietonistų karalius" V. Doroševič, ir kiti.

Literaturoje Maskva irgi užima be ne pirmą vietą Rusijoje. Iš jos išėjo arba bent ilga laiką gyveno visi senesniejie rusų rašytojai: Puškinas, Gogolis, Ostrovskis, Gribojedovas, Dostojevskis, Levas Tolstojus ir kiti. Dabar irgi nemažai rusų rašytojų gyvena Maskvoje. Čia yra stiprų lizdų susiviję dekadantai, simbolistai, futuristai, kubistai ir kitoki modernės literatūros ir dailės "išdaviniai." Yra keletas "kavinių" ir "intimių teatrų", kur tie žmonės susieina vakarais tarpu savės, paikoro su savo naujais veikalais. Studentija ir intelecgentija tai uoliai seka.

Rusų teatras irgi užgimė Maskvoje caro Aleksej Michailovičiaus laikuose ir po šiais dienai užima savo rimtumu pirmą vietą Rusijoje. Joje yra "Didelis ir Mažas Imperatoriniai Teatrai" valdžios laikomi. "Dailės teatras" ir kitoki privačių žmonių.

Visų geriausias "Dailės teatras" netik visoje Rusijoje, bet gal ir visame pasaulyje dailės žvilgsniu. Čia statomi rinktines rimtos šiu dienų dramos, tragedijos ir komedijos ir jų išpildymas dailės žvilgsniu yra vienintelis dalykas pasaulėje. Tikrai dailiam atvaidinimui čia taisomos garsių rusų dailinių dekoracijos, kurios duoda teatrui piniginių nuostolių. Tokios "Mėlynosios Paukštės" M. Meterlinko dekoracijos. Joms išaikov-jama keletas tukstančių rublių vienam pastatymui. Bet užtat žinovai sako, kad nei Prancijoje, nei Belgijoje, nei Anglijoje nerasi tokio puikaus pastatymo to reikalo. Maskvos intelecgentija džiaugiasi tuo teatru ir laiko jį kaip kokią šventenybę. Gerbdami dailę, neploja jame. Besimokinančioji jaunuomenė išstovi nuo 4-5 valandos ryto saltyje keletą valandų eilėje, laukdami bi-lietų pardavimo ir tai ne kiekvienas gauna. Gauna tik tie, kurie ištraukia laimingą losą. Patekti į Dailės teatrą Maskvoje nelengva, bet užtat ten tikroji dailė. Artistai ir artistės parupinti - aiškiais, skambiais, pilnais stipriais balsais, gražiais, prakilniais veidais. Ir žmogui, mačiusiems daug lenkų, vokiečių, anglų teatrų duoda vienintelį tikrai gražų estetinį įspūdį.

Maskvoje yra didelė ir turtinga paveikslų Tretjakovo galerija, kurioje surinkta daug rusų dailės tur-tų.

Tarp kitų moderninių "šventenybių" Maskvoje pasižymi Rumiancovo muzėjus ir knygynas. Muzėjus pasižymi nepaprastai turtingu etnografiniu (tautu) skyriumi, kur sistematin-gai ir tvarkiai parodyta įvairių Azijos ir Europos tautų tipai su visais ypatingais gyvenimo budais. Nemažą yra jame ir senų rankraščių ir knygų, labiau rytų šalių—kinų ir mongolų. Yra paveikslų galerija ir knygy-nas. Knygynas sutraukia visą rimtesnę rusų besimokinančiąją jaunuomenę, ji ten per dienas skaito-studijuoja ir iš jos išėina profesoriai ir mokslininkai.

Glaužiasi ten ir lietuviai studentai ir jame daug savo prasilavinimui yra pasėmę mokslo mūsų jauni mokslininkai—Pr. Dovydaitis, A. Klimas ir a. a. Ramunas Bytautas.

(Toliaus Bus)

Graikų filozofas, 500 metų prieš Kristaus gimimą pasakoją, kad saulė yra centras sistemos planetų ir kad žemė sukasi. Bet ta teorija buvo užmiršta ir vėl atrasta tik arti 2000 metų po tam.

11,000 Sov. Valtijų vaikų miršta kas met iš priezasties jados.

Iš Lietuvos.

Vokiškos mokyklos Vilniuje.

Prieš karą Vilniuje buvo vadinama "Evangelikų bažnytinė mokykla." Karas priverė tą įstaigą uždaryti. Dabar keliose tinkamose vietose ketina atverti po naują vokišką mokyklą. Tos mokyklos įtaisyti dabar esą dar labai sunku. Bet vokiečių visuomenė jau mąstanti apie mokyklos, kuri vėliaus taptų humanistiška gimnazija.

Šelpimas.

Vilniuje ketina plačiai išsiskleisti pašalpos suteikimas. Tveriaman tan komitetan prigulės valdžios atstovų ir asmenų iš visų gyventojų sluogsnų. Labiausiai rūpinasi maitinimu čionykščių beturčių gyventojų.

Pašalpa darbininkų virtuvei.

Čionykštė darbininkų virtuvė gauna mėnesiui 2000 markių iš Berlieno paramos draugijos, kuri yra atsiuntusi 50 000 markių. Įstaiga be-turčiams šelpiti yra jau pavel-duosi padalinti pavargėliams 2000 duonženklų.

Įkurė moterims prieglauda.

Mintaujop pertaisė buvusį moterų kalėjimo trobesį ir vasario pradžioje jo kambaryuose įkurė prieglaudą puolusioms merginoms. Tuotarp ten yra jau 44 merginos, bet vietos užtektų 120 merginų. Ten-pat įtaisyta siuvinimo mokykla. Pamaldoms ketina įtaisyti salę.

Mokyklų pražydimas vokiečiams valdant.

"Wilnaer Zeitung" rašo: Nesenai laikraštis "Czenstochauer Zeitung" paskelbė pranešimą iš Vilniaus, kad Vilniaus mokyklų atsigavimas esąs įvykęs pasiru-pinant darbštiesiems privati-nėms asmenims. Dėl šito dalyko iš tikros vietos: "Butų neprošalį aną straipsnį parašusiajam priminti, kad Rusų laikais mokyklų padėjimas buvo labai neti-kęs. Tie vyrai, kurie rašytusiosio nuomone yra naujai įtaisę Vilniaus mokyklas, nebūtų galėję to įvykinti Rusui valdant.

Mokyklos tegalėjusia prazyti vien per plačią Vokiečių politiką, kuri visoms apiaimtų kraštų tautoms pripa-žinstanti lygias tieses, ir ne-draudžianti jų nū nuo saulės nū nuo šviesos skleisti savo dvasiai.

Keblus padėjimas Vilniaus namų savininkų.

Vilniaus namų savininkų draugija įteikė vyriausiajam Vokiečių burmistruui prašymą, kuriame išdėsto karo metu pablogusį namų savininkų padėjimą ir reikalau-sia priemonių prieš neuži-mokėjusius nuomū nuominin-klus. To klausimo išrišimas įvykiąs veikiai.

Vilnius. Laikraštis "Vilnaer Zeitung" rašo, kad mokyimo įstaigos rengiasi ir dabar tāsio mokymo planus. Visi sutinka, kad kiekviena tauta gautų pamokslą savo kalba. Demokratai reika-

lauja, kad verčiamasias mokyklas miestas laikytų savo pinigais.

Anot to paties laikraščio Vilniaus labdaringosios draugijos, Lenkų pašalpinė draugija, Žydų pašalpinė draugija, "Zedoko Gedolo," Lenkų varotojų draugija Mrowska ir daugelis katalikų dvasininikų yra susitelkę steigti įvairiose miesto dalyse virtuves beturčiams gyventojam, kur už 6 fenigius galės gauti pašalpyti putros, bulbių ir mėsos.

Pirkliavimo įgaliojimas.

Daugelis prasišalinusių karo metu iš miesto pirklų paliko pavaduotojus, išrupinę jiems teismo patikrintus pirkliaavimo įgaliojimus. Rusijos teisės tokie įgaliojimai tadera tikta vieniems metams, jei nebuvo įrašyta dar kas viršaus. Dabar yra pri-ėjęs laikas, paiginti arba atnaujinti tuos įgaliojimus. Atitinkamoji vyresnybė dabar yra užsiėmusi tuo klausimu.

Vilniaus medžių piovyklos.

Vilniaus medžių piovyklos tai visuaugšausiai pakilu-sioji pramonės šaka. Medžių piovyklos stovi prie Vilijos upės, kuri atbėga iš giriomis apžėlusiu kraštu, todėl joms, rosos, nepri-truks medžių. Anų 15 piovyklų išnašumas nemenkas. Jų išdirbiniai gabenami į tolesnį aplielinkį, dagi į Vokietiją. Jose randa uždarbio tukstanciai darbininkų, valdininkų ir agentų.

Karas sustabdė piovyklų darbus. Bet galima tikėtis, kad Vokiečių valdžia, kuri labai rūpinasi Vilniaus miesto labu, sugebės atgaivinti ir šitą svarbią miestom pramonę.

("Dabartis")

Freitkarai, kuriuose gabenama bananes ziemos laike yra sušildomi 5 ar 6 dideliais žibalo pečiais, kurie yra pastatyti išilgai vidurio ka-ro.

REDAKCIJOS ATSAKAI.

P—nui V. Z. Philadelphia, Pa. — Atlieskite, kad rimiau neatsakėme ant Tamstos klausimo. Tas įvyko per mus klaidą.

Tamsta klausia ar galima siųsti valgomus daiktus Tamstos broliui, kuris yra nelaisvis Vokietijoje. Tai gali ma daryti vien siunčiant pakietą "First Class" ir dar užregistruotą, kas neapsakomai daug lėšuoja. Mums rodos kad naudingiau siųsti pinigus.

Jei vienok norite siųsti maisto, tai patariama siųsti "milk chocolate", kas turi didesnę vertę kas link maitingumo, negu kitas daiktas lygiai tiek sveriantis. Sveicarijai kareiviai vis nešasi su savim "milk chocolate" kuomet jie eina ant manievų į kalnus. Tą šokoladą geriausiai valgyti su duona—taip ji atneša didžiausią naudą.

Geriausia "milk chocolate" ką galima Amerikoje gauti yra "Peter's Milk Chocolate," partraukta iš Šveicarijos. Galėtumete nu-siųsti kelias plyteles po 15 c. už vieną. Rodos labiau už-simokėtų siųsti dvi, tris didelės 15-centų plyteles, ne-gu 5-6 po 5 centų plyteles.

PO MEDŽIU.

Gerbiamieji:—

Netrukus sueis du metu, kaip ba sioji karė tėtio žmonija. Netik tukstančiais miršta nuvarginti, išalkę, sudraskyti, persauti jauni žmonės ant karės frontu, bet šimtai tukstančių nyksta kasdien vargingų žmonių nuo bado, nuo vargo savo gyvenimo apeliokėse. Baisioji karė apgėbė žemę kaip po obuolių ir visur josios spaudimas atsiliepa ant žmogaus.

Mēs dabar gyvename baisiame laike, gadynėje, kuri bus ant amžių atminti. Dabar yra gadynė pekliškos prapulties pasaulėje, kurioje žūsta žmonės, gyvuliai, padarai, kurioje žūsta brandūs žemės turiai reikalingi žmogaus gyvenimui. Viskas yra kasdien stumama atgal. Už šimto metų bus tomų tomų knygų aprašyta apie šią gadynę, kurioje mes dabar gyvename ir esame liudininkais šio pražutinio laiko.

Už šimto metų kas bus, niekas nežino, — ar vėl bus toki praliejimai kraujo, ar vėl bus tokios gyvasių prapultis; tas viskas nuo mūsų paslėpta, viskas uždengta. Mums daugeliui neįdomu visai kas po mūsų akių darosi, nes per porą metų jau mes pripratome prie karės traukimų, prie liudno balso nelaimingų žustančių kareivių, prie dėjavimo mirstančių, silpnų kudių ir jų nuvargusių motinų.

Už šimto metų žmonės skaitys garsią istoriją visavietinėms karės ir ką jie mislįs apie mus, tai dar sunku pasakyti, nes mes nežinome kaip mūsų vaikų vaikai bus išauklėti. Jų mintis, jų gyvenimas, jų darbai, dar tik užgims; dar jų nėra vieno gal nėra, bet jų pradžia, jų šaknis jau yra, — mums gyvena. Nė vienas mes nelinkime, kad mūsų vaikai arba vaikų vaikai datirtų to, ko mes šiandien datiriame. Mes geidžiame, kad jų širdys nebūtų taip suspaustos, kad jų gyvenimas nežinotų tokių skaudžių smugių mantant badu mirstančius savo gimines ir savo vaikus, ir dar negaunant nuo jų nė žodžio pasiskundimo. Užrakyti, uždaryti baisios geležinės kariškos rankos, taip kad visi gali žuti mums apie juos nežinančias. Kas darosi mūsų Tėvynėje, dabar žinotikta naujas valdonas už-

grėbės tą šalį; mes-gi nieko apie tai nežinome. Ar mūsų anukai tokius pat vargus turės kentėti? Mes turime mokintis tuos klausymus dabar atsakyti.

Niekas tiek negali išmokti istorijos šios baisios karės, kaip mes dabar gyvenantieji. Mēs savo akimis matydami tą baisų darbą pasaulinėse patzudystėse, galime matyti kaip ant veidrodžio istoriją ateities mūsų vaikų. Mēs aiškiai matome iš ko karė prasidėjo. Ji prasidėjo iš tos priežasties, kad Austrijos įpėdinį nužudė, tas yra mums matomas aiškiai, bet mums yra neišaišku iš kur ėmėsi tos pekliškos kanuolės, kuriomis taip žudo žmones, iš kur ėmėsi toks Judošiškias prisiengimas žmones taip žudyti, mums neišku yra, iš kur imasi dabar tie bilijonai dolierių, varyti karę pirmyn tokiu peklišku budu.

Kodėl prieš karę mes matome kiekvienoje šalyje gerus, teisingus žmones badaujančius, nuplyšusius, nuvargusius, negalinčius išmaityti savo šeimynos, negalinčius savo vaikų pamokinti jokio mokslo nė amato ir neturinius kam jų užtartti. Šioje šalyje mūsų aukštinės Amerikos mēs matome išganyto armiją ubagaujančią centus, kad pašelpti nuvargusius žmones ir jų vaikus. O ką kalbėti apie kitas šalis, kur žmonės gyvena po despotų jungais, po geležinėm rankomis carų, karalių, sultonų, ir jėm panašių. Tas klausymas sumaišo mums tyrą mislį, kodėl valdžios negelbsti savo badaujančių žmonių laike taikos, kada jie miršta ir iš kur randasi tie bilijonai dolierių, dabar žudymui žmonių.

Nors mes, žmonės po medžiu, su nieku nesiginėjiam ir niekam negalime išpausti tokios nuomonės, kad taip mislį kaip mes norime, taip mislį kaip mes mislįjam, bet mes patįs klausome ir žiurome, kaip kiti žmonės mislina, ir kokias nuomones jie nori kitiems išpausti. Kada mes klausome žmonių, kurie dauzydami stalus rankomis, matodami po orą, dargi spiaudydami ir tupėdodami, kad patraukti žmonių atydą ant save, nori įkalti savo nuomonę kitiem, mēs mokinamės ir galime aiškiai ma-

tyti kaip gyvena mūsų vaikai už šimto metų. Jų šaknys yra mummyse, jau mēs prigatavojam jiems dirvą ant kurios jie augs. Viską apmąstę galime pasakyti, kad kaip jie sau pasiklos taip išsimiegos.

Mēs iki šioliai netaisome jiems jokios geresnės dirvos, kaip tik įkunijame stipresnę pagiežą, įkunijame sėklą atmonijimo, nenusileidžiam nē ant šiaudelio, kur tik galime mēs įmezgame mązgą piktybės, siundomiesi vienas prieš kitą, taisome kilpas prapulties. Giriamės savo šventumu, savo dideliu mokslu; deginame save alkoholiu, kaitiname, viriname savo kraują, bukiname savo smegenis; jieskome priekabų prie vienas kito, žūstame tamsybėje, o prazūvę griebiamės nors ir už ko išsiglėbėti. Bet smengame, gyvenime mēs smengame į prapultį. Tokiame mūsų gyvenime mēs sėjame ir prigydomė šaknis ateinančios mūsų gentkartės, ir tų kurie gyvena už šimto metų po mūsų.

Mēs, žmonės po medžiu, klausydami ir tēmydami kaip po sutvėrimai turinti akis, ausis ir pajėgą mislies, giridime daug įvairių nuomonių apie žmogaus gyvenimą. Kiekviena mums girdima nuomonė, kaip pagerinti žmogaus gyvenimą išrodo gera ir vis prie ko nors dar prikabyta, prie to gerumo kas nors vis yra prisegta, kaip kokis pridėckas; bet jo galo nematyti, tas galas kasžin per paslėptas ir kada tik mes siekiame tą gerą, atimame vartotį pridėcką, atrandame supuvusį nuo ko ir pats geras pasirodo nevertu.

Todėl, mieli broliai ir seseris, mēs gavato gero, gatavų nuomonių, „iškeptų karvelių“ neįjieskome, delto kad jų nėra del mūsų. Gerą mēs savo locnose smengenyse, savo kune mėginkime atrasti, jieskoti, tyrinėti. Toliaus mēs išsidirbę geresnį kelią, padarysim dirvą geresnę savo vaikams ir ateinančiom kartom, kad jų gyvenimas nebūtų toks pražutingas, kaip mūsų. Tėmykime į baisiąją Europos karę ir tēmykime į kasdieninį kiekvieno mūsų gyvenimą, ar ne mēs esame kalti užtai, ar ne mummyse gimė pirmas nedorumas ir žmonių tyroniškumas.

DARBININKŲ ŽINIOS.

Beveik kiekvienas miestas Vokietijoje dabar turi moteris—policistas.

Barberiai Christopher, III. susiorganizavo.

Newburg, N. Y. unijos stato darbininkam svetainę.

Toronto, Ohio, darbininkai prie molio gavo pakėlimą mokesčių po 15 c. ant dienos.

Iš 8,000 mokytojų Chicagoj, 6,000 jau priklauso prie mokytojų unijos.

Mokytojų unija Londone, Anglijoj, turi 19,000 narių ir 30 perdėtinių, kuriem mokama algos.

Dvylika moterų buvo užmušta praeitą metą bedirbdamos popierinių išdirbiųjų dirbtuvėse, Pennsylvanijoje.

Los Angeles darbininkų unijos nori įsteigti Valstijos darbininkų politiską partiją Californijoje.

Iškylus darbininkų pridranganų Paryžiuje, visos mokesčiai Francijoje yra didesnės negu prieš karę.

New Yorko gyventojai suaukavo \$170,000 per praeitą metą del sušėlimo to miesto bedarbių.

United Laborers' Union No. 1, San Francisco, ketina pareikalauti 3 dol. kaip mažiausį mokesčių jos nariams nuo 1 d. liepos.

Labai reikalaujama daugiau moterų darbininkų ant Anglijos ukių. Sakoma, kad 200, 000 reikalinga vien del Pietinės Anglijos.

Ežerų laivų Kompanijos Clevalande pranešė, kad labai reikalaujama vyrų dirbti ant Didžiųjų Ežerų.

Per 1914 m. Californijoje atsitiko 62,211 nelaimių dirbtuvėse. Iš šio skaičiaus, 68 buvo mirtinios o 1,292 ypatų bus visuomet raiši.

Prieš karę, anglų jureiviai gaudavo apie 22 dol. ir už laikymą ant mėnesio. Dabar jiems mokama su virš 40 dol.

Robert Smillie, prezidentas Didėjos Britanijos kasyklų Darbininkų Federacijos sako, kad ateinančiuose 12 mėnesių dar 10,000 gabijų kasejų bus reikalaujama ant anglų karės fronto, kad iškastų tunelius del padėjimo minų.

Washington valstijos gubernatorius, Ernest B. Lister vartoja prasikaltėjus kaip „garbės“ tarnus savo namuose. Jis pats juos prižiūro ir tiki padaryti gerus žmones iš jų.

Cedar Rapids, (Iowa) geležies molderių unija reikalauja kad \$3.75 ne \$3.50 būtų mažžiausia alga jos narių. Visos dirbtuvės išskyrus vieną išpildė šį reikalavimą.

ANGLIJA.

(Taša)

Magna Charta, „Didis čarteris,“ yra gal žingeidžiausias dokumentas visoj Anglijos istorijoje. Jis, sulyg didžiausių Anglijos istorikų, yra jungiamasis akmuo anglų liuositybės, su pagalba kurio, žingsnis po žingsnį anglai pasiekė tą plačią laisvę, kurią jie šiandien turi. Nors karalius Jonaš ir jo pasekėjai tankiai neatkreipė atidės ant šio čarterio, tankiai jį paniekino, bet žmonės niekuomet neužmiršo jo principus ir vėl ir vėl privertė karalius išnauroti jį patvirtinti, padidinti ir išpildyti jo įstatymus. Laike didžiausio prispaudimo, šis čarteris buvo lyg ir žibintuvas, kuris parodė žmonėms kelią tamsioj nakttyje vargų, kuriuos užkrovė ant žmonių sprandų blogi valdymai karalių.

Magna Charta aiškiai pažymėjo žmonių tiesas ir taip pat aiškiai apribavo karaliaus galybę ir ypatingas tiesas. Svarbiausios jo dalis buvo tos, kurios užgynė karaliui ar jo valdininkams tiesą ištremiti, įmesti kalėjimą ar kitaip nubausti laisvą žmogų be teismo paliepmo ir užgynė suteikti teisdarystę už pinigus arba atidėti suteikimą teisdarystės. Apart to, Magna Charta užtvirtino teises bažnyčios, atšaukė neteisingsus įstatymus, bauses; uždraudė atimti nuo darbininkų už kokį nors prasikaltimą, įrankius su kuriais jie duona užsidirbo ir t.t. Jonas kartą vėl atgavęs liuositybę, bandė nubausti bajorus ir pralotus, kurie jį privertė priimti čarterį. Bet nors ir popiežius jam padėjo, iškeikdamas ypatas, kurie jam priešinosi, Jonui vienok nepavyko numalšinti kovotojų už laisvę ir bekovodamas su jais, jis staiga numirė.

Jo sunus, Henrikas III buvo dar tik kulkis, delto regentas buvo paskirtas. Jis buvo išmintingas žmogus, kuris teisingai valdė. Bet nelaimė jis tuoj numirė ir antras regentas nebuvo tarp tvirtos valios, ir nemokėjo atsakančiai išaukštinti Henriką, kuris turėjo daugelį ydų jo tėvo. Daėjęs į metus, 1227 m. Henrikas III tuoj pradėjo valdyti savotiškai. Jis atidavė augščiausias vietas valdžioj svetimtaučiam—ypač francuzam. Popiežius iš savo pusės, budamas viršiausiu valdonu Anglijos, (kadangi karalius Jonas buvo pavezęs jam tą viršenybę) paskyrė svetimtaučius pralotus į augščiausias bažnyčios vietas. Taip kad svietiška ir dvasiška Anglija buvo valdoma svetimtaučių, kas, suprantamai, baisiai nepatiko anglam.

1225 m., Anglijai dar budamai po regentų, didelis susirinkimas bajorų buvo suauktas, ansvarstyti klausymą kaip dastatyti atsakančiai pinigų del visų karaliaus reikalų. Bajorai sutiko pinigų duoti, tik jei čarteris bus išnauroj patvirtintas. Nuo šio laiko prasidėjo praktika vis reikalauti patvirtinimo čarterio, jo padidinimo arba kokių kitų pagerinimų žmonių buvio, nuo karalių, už suteikimą didelių sumų jiems reikalvingų pinigų. Ir tokiu budu, anglai išsikovojo daugybę jų svarbiausių tiesų.

Henrikas, tik tapęs valdonu, išleido proklamaciją, kad jis ketino taip elgtis su čarteriu, kaip jam geriausiai atrodė, sumazinti — padidinti ar permaintyti jo įstatymus. Ir taip ištikrųjų jis ir darė per apie 40 metų. Jis mažai tesirupino apie žmonių gerbuvį, buvo tik labai nepaisęs ir išlaidus, taip kad jam nuolat pritrukdavo pinigų. Kuomet jam reikėjo pinigų, jis prisiekdavo, kad užlaikysias čarterį. Gavęs pinigus, jis tik pasijuokdavo iš bajorų. Apart to, vis kad įgyti pinigų, jis leisdavo prasikaltėjams išsipirkti ir abelnai, jo viešpatavime, tas tik gavo teisybę, kas už ją užmokėjo. Bajorai, per ilgą laiką nesutikdami tarp savęs, leido jam elgtis kaip norėjo. Bet galutinai, sekant neužderėjimą vaisių, kuomet badas grėsė, o karalius pagriebė grudus atsistatus iš Vokietijos del badaujančių ir pardavė juos, bajorai sukilo. Kaip paprastai, nors ir gavęs gerus pinigus už grudus, karaliui tuoj pritruko pinigų ir jis sušaukė bajorus.

Tie atėjo, ale apsiginklavę ir su kariuomenė. Iš pradžių, karalius sutiko išpildyti jų norus, bet jie galutinai nesuitaikė ir karė ištiko. 1264 m. karalius buvo sumuštąs ir paimtas nelaisvėn. Sekanti metą 1265,

galingiausias bajoras, Simon de Montfort, sušaukė didelį parlamentą, kuriame dalyvavo ne vien bajorai ir pralotai bet žmones vidurinės luomos, po du atstovu iš kiekvieno pavieto, miesto ir miestelio. Tai buvo pradžia dabartinio anglų valščionių buto (House of Commons). Kiek laiko po tam, Henriko sunus Edvardas sumušė bajorus ir vėl pasodino tėvą ant sosto, bet naujai įsteigtas parlamentas nebuvo panaikintas.

1272 m. Henrikas III numirė. Jo sunus, Edvardas I, tuomet radosi Palestinoj, ant kryžkarės, ir tik sugrįžo namon 1274 m. Edvardas I buvo visai kitokias negu jo tėvas. Jis buvo išmintingas valdybos vyras, gabus kareivis ir narsus ricierius. Jo budas buvo despotiškos, bet jis buvo teisingas. 1297 m. jis perdaug sunkias mokeskis uždėjo ant žmonių. Jo bajorai sukilo prieš jį, ir privertė jį pridėti naują įstatymą prie čarterio, sulyg kurio, karaliui uždrausta uždėti mokeskis ant žmonių be parlamento daleidimo. Jis tik syki po tam neteisingsai uždėjo mokeskis, bet, kas parodo jo teisingumą, kuomet jam buvo darodyta jo klaida, jis atsiprašė parlamento su ašaromis ir daugiau niekad neprasižengė prieš čarterį. Jis buvo geros širdies žmogus bet labai žiaurus tiems kurie sulaužė įstatymus. Taip, užtai kad žydai nukirdavo šmotelius nuo auksinių bei sidabrinųjų pinigų, jis pakorė 300 iš jų o 1290 m. ištrėmė visus žyrus, 16,000 ypatų, iš Anglijos.

Pat pradžioj jo viešpatavimo, Edvardas apkariavo Valiją (Valija — šalis vakaruose Anglijos, kur britanai pasitraukė nuo anglo-saksonų); karė su Valija prasidėjo 1277 m., kuomet Llewelyn, Valijos princas, neapsiemė pripažinti viršenybę Anglijos. Valijos žmones buvo greitai apgalėti. Edvardo sunus gimė pylyje Valijoje, ir nuo to, Anglijos įpėdinis iki šiai dienai vadinas „Prince of Wales.“

1291 mete, prasidėjo baisios karės su Skotija, kurios tęsėsi per kelis šimtus metų. Mat 1291 m. Edvardas buvo pašauktas Skotijon nutarti kuris iš 13 pretendenty, turėjo didžiausią tiesą buti karalium Anglijos. Edvardas nutarė suteikti karuną tulam John Baliol, jei tas apsimtų pripažinti Anglijos viršenybę ant Skotijos. (Edvardas rėmėsi ant to, kad laike Henriko II tulas Skotijos karalius buvo pripažinęs Anglijos karalių savo viršininku). Baliol apsiemė, bet vėliaus buvo taip nužemintas anglų, kad jis sukilo. Anglai labai sumušė škotus ir Baliol visiškai pasidavė. Bet nauji vadai, ypač William Wallace ir Robert Bruce, atsi-rado skotams ir šie du kuone išvijoj anglus iš Skotijos. Bet nelaimė, nesutikimai kilo tarp škotų, William Wallace buvo išduotas angliams ir nužudytas. Edvardas vėl maršavo ant Skotijos, bet pasenęs, nusilpnėjęs, numirė ties rubežium, 1307 m.

Edvardo I sunus, Edvardas II, buvo silpnas, negabus ir abelnai niekaip netikęs. Jis mylėjo tik pasilinksminimus ir ypatingą gerbuvį. Aišku, kad toks žmogus negalėjo pasekmingai tolyn varyti karę su škotais. 1314 m. Robert Bruce, (apšauktas Skotijos karalium) turėdamas tik 30,000 kareivių, skaudžiai sumušė Edvardą su 100,000 kareivių ties Bannockburn. Edvardo išdas ir milžiniška karės medžiaga pateko škotams.

Po šiuo nepasisekimu, Edvardas II visai žemai nupuolė. Jis buvo visiškai po įtekme favoritu, kurie jo vieton valdė Angliją. Galutinai, jo žmona, su pagalba didžiūmos bajorų jį numetė nuo sosto 1327 m. ir jo sunus Edvardas III buvo apšauktas karalium. Edvardas II buvo uždarytas pylyje ir tenai netrukus buvo nugalabintas žmogžudžių, kuriuos papirko jo žmonos meilužis.

Edvardas III tapo galingu valdonu ir jo viešpatavimas (nuo 1327 iki 1377) buvo viens iš ilgiausių ir garbingiausių Anglijos istorijoje.

1328 m. jis pripažino neprigulmybę Skotijos ir įvykdino taiką su ja. Bet metai po tam, Robert Bruce numirė, palikdamas sunų tik penkių metų amžiaus. Pretendentų vėl pasirodė del Skotijos sosto, ir Edvardas, tarpininkaujant, versta padėjo ant sosto Edvard, sunų John Baliol. Škotai tam priešinosi ir nesutikimai vėl kilo tarp jų ir anglų.

(Taša)

**LIETUVIAI
AMERIKOJ.**

WATERBURY, CT.

Čia per pasidarbavimą pp. A. Baniulio, P. Tiškino, ir D. Dabrio, tapo sumanyta suorganizuoti kooperatyvą šią mėsinę ir krautuve taip valgomųjų produktų.

Tai 2 d. balandžio buvo suaukta susirinkimas, ir kaip teko pastebėti tai Waterburio visuomenė tam prakilnam darbiui užjaučia. Nors žinoma kaip visur, taip ir pas mumis netruksta ir nesusipratėlių. Todėl kaip buvo pradėta gvidinti kooperacijos reikalai, štai pasikėlęs viens vyras, ir pradėjo triukšmą kelti. Bet pasidėkavojant vakaro vedėjui greitai tapo prašalintas iš svetainės.

Taipgi turim priminti, kad veikimas sparčiais žingsniais varomas pirmyn, ir augščiau minėtam vakare tapo išrinkta valdyba ir "Board of Directors", kuriem pavesta sutvarkyti tą darbą.

Maziukas.

FITCHBURG, MASS.

Kovo 28 ir 29 atsibuvo L. S. S. paskaitos su p. F. J. Bagocium kaip prelegentu. Tema: "Velnius ir jo zbitkai." Publikos atsilankė nemažai ir ir rodos visi buvo užganėdinti.

Patartina rengėjams, jeigu daugiau tokių paskaitų rengtu, kad nusamdytu atsakančią svetainę, ir nebutų taip ankšta.

R. M. J.

JEANNETTE, PA.

Baisus atsitikimas. 1 d. balandžio keturi lietuviai ējo namon miestelyje Bradis, Pa. Per tą miestą eina gelezkelis, kuriuo, kaip minėti lietuviai jį daėjo, ējo ilgas traukinis. Ji laukė iki jis praėjo, tada norėjo greitai perbėgti. Bet štai iš kito galo atlėkė greitas traukinis ir juos pataikė. Vieną užmušė ant syk, kitam abi kojas nukirto o trečią tik taip baisiai sužėdė.

A. K.

JEANNETTE, PA.

Neseniai čionai vaikai žaidė su bōle. Jie mėtė tą bōlę netoli namo, po kurio laugais stovėjo statinė su vandėnu. Bežaidžiant, bōlė įkrito į statinę ir vaikai negalėjo jos išimti. Tuo tarpu atėjo 14 metų mergaitė ir pasilenkė išimti bōlę bet ant nelaimės įkrito į statinę. Vaikai tik juokėsi iš to ir negelbėjo mergaitę, kuri visai prigirė.

A. K.

LOWELL, MASS.

Kovo 6 d. Šv. Juozapo Draugija parengė prakalbas, kalbėtojai buvo iš S. Boston, Mass., kun. F. Kneizis ir p. A. Kneizis. Kun. Kneizis pirmiausiai kalbėjo apie Lietuvą ir jos vargus, apie gražumą ir senumą josios kalbos, ir liepė lietuviams niekuomet nesigėdinti aiškiai pasakyti, kad jie yra lietuviai. Pertraukioje buvo renkamos aukos, bet gaila kad radosi ypatų tam

priešingu, nors buvo paaiškinta, kad aukos pasilikis pas draugijos viršininką. Vienok surinkta \$22.15.

P. Kneizis kalbėjo apie pašalpinių draugijų naudingumą ir ragino prie jų priklausyti. Taipgi ragino žmones skaityti gerus laikraščius.

Po tam kun. Kneizis kalbėjo taip pat apie abelnai visų kuopų ir draugijų reikalingumą ir palietė moterų reikalus. Sakė, kad lyg šiol mažai buvo rupyta apie moterų suorganizavimą, jų pamokinių ir t.t. Patarta ir jom daugiau skaityti laikraščius.

Naujų narių prisirašė 9. Publikos buvo daug, net ir sėdynių pristigo. Lietuviai buvo seniai turėję tokias prakalbas.

Lowellietis.

SHEBOYGAN, WIS.

Mūsų miestelyje darbai eina gerai ir pribuvusiam nesunku darbas gauti. Bet čia nesant unijų, darbininkai nedaug pelno ir neturi užtariamai žodžio už savę. Yra tokių atsitikimų, kad kompanija pagal savo norą pailgina laiką darbo už tą pačią mokestį ir darbininkas vienok nieko negali priešintis. Lietuviai čionai gyvena pusėtinai burelis; turime apie keturias pašelpines draugijas ir iki šioliai turėjome porą jaunimo kuopelių, kurių rūpesčiu buvo rengti pasilinksminimai vakarėliai. Viena šių kopelių vardu "Biruta", kita "Lietuvių Dramatiška Draugija." Sunku jomis buvo kas daug nuveikti, nes nuosavios svetainės nesant, brangiai atsieina samdyti nuo svetimtaučių. Pastarame laike čia prasidėjo kaipo kokis šturmas, tai yra nuo laimės kada atsilankė p. Račkus ir pradėjo tvirti dar vieną naują kuopą tai yra Vyčių. Per savo prakalbas jis priminė, kad kitose kuopose, kurios nesivadina vyčiais gali išsiauklėti toki žmonės kaip Kiaulėnas ir Montvydas. Jaunos čia gyvenančios kuopelės labai pasijautė užgautos ir net nekurię prikišo tą, kad jei mumis užmeta žmogžudžius, kodėl jis pamiršo apie Shmidtą, apie Macochą ir kitus.

Labai negerai kalbėtojai daro bandydami taip daryti sulyginimus. Rodos kad jie nieko negali rasti geresnio papasakoti kaip tik užmetimus daryti.

Dar vienas daiktas naujas čia neseniai atsirado, tai yra naujas "gėmis", kuris turbūt semtas iš jaunučių kudičių. Čią tą "gėmį" pradėjo mokyti porą jaunikaičių neseniai į šį miestą atvykusių. Jauni vaikinai ir merginos susisėda į ratą ir vienas suka bonką, kur bonka sustoja kaklu, tai ženkliną i kur kaklas atsikus, i kurią ypatą, ta turi bučiuoti vaikina arba vaikiną mergina.

Tai yra labai įdomus "gėmis", ypatingai jį gerbia jaunos merginos. Iš mano šono žiurint, kila klausymas, kokį "gėmį" jie toliaus loš jeigu dabar taip lošia.

Sheboygano gyventojas.

LONDONAS, ANGLIJA.

Donos keptuvė "Biruta" gyvuoja posenovei, turi pasisekimą gana gerą. Kaip girdėjau naujai donos keptuvei "Ukei," kuri neseniai i sistei gė ne kaip sekasi. Vargu gali dvi lietuviškos duonos keptuvės užsilaikyti. Su "Biruta" tai jau kas kita; ji stovi ant tvirtų pamatų.

Iš mūsų organizacijų dvi draugijos "Ruta," ir Švento Vincento, tai silpnai gyvuoja, "Ruta" jau gyvuoja kelintai metai, o šv. Vincento dr-ja dar neseniai susitvėrus.

Neseniai viename susirinkime, kaip kurie iš "Rutos" nariai ėmė kaltinti valdybą, buk valdyba kas link draugijos mažai tedarbuojasi. Gal čia kaltos ant kiek abi pusės. Pagalios "Rutos" dr-jos tapo išrinkta nauja valdyba. Pamatysim ar "Ruta" dabar sustiprės.

Šiaip lietuviai kruta posenovei ir apšvietimas pastarame laike yra žymiai tarpe lietuvų pakilęs; yra daugelis; yra daugelis ir iš moterų su merginoms kurios laikraščius skaito, ir dar net po kelis.

Kalnvertis.

MARGUMYNAI.

KAIP MEDŽIŲ BUVO PRIVEISTA PRUSIJOJ.

Laikuose Prusijos Karaliaus Friedrich Wilhelm I nereikėjo paskirt kas met tam tikrą šventę, "medžių dieną," kaip dabar kuomet patriotiškai arba tik taip sąžiniškai žmonės skaito sau už priedermę pasodinti medį. Mat karalius turėjo savą planą del atnaujinimo miškų ir del praplatinimo vaisių medžių savo šalyje.

Kartą karalius patėmijo, kad Prusijoj labai stokavo vaisių ir aržuolų medžių. Ne norėdamas pats užsiimti didelių iškaščių del priveistis šių medžių, jis išdavė paliepimą visiems kunigams, sulgy kurio, po birželio 21, 1720, nedaleista buvo sužeidoti jokią porą, jeigu vyras negalėjo daro dyti, kad jis buvo pasėjęs šešis aržuolus ir šešis vaisių medžius. Jeigu pora norėjo apsviesti žiemą arba viduryje sausos vasaros, kada medžiai neaugtų, tai vyras turėjo padėti pas kunigą tiek pinigų kiek pasodinimas medžių lešuočių ir turėjo prižadėti pasėti medžius ateinančį rudenį ar pavasarį.

Šis paliepimas kuo puikiausias pasekmes turėjo ir sekanti karta turėjo pilnai užtektinai vaisių medžių ir aržuolų.

ISTIKIMI FRANCIJOS SUNES.

Išlauke daugelio triobelių Šiaurinėje Francijoje, galima matyti didelį ratą apie 6 pėdų pločio, idėtą klėtkon ir pritaistytą prie sienos. Kartais, galima patėmyti šunį įeinant į šį ratą ir sukant jį per apie valandą. Kitame rale šio rato ašies, viduje triobos, randasi musciokė, kuri kas rytas pripilama su pienu. Kas dien, tam tikroj valandoj šuo ateina ir suka per valandą, mušdamas sviestą. Valandai pasibaig-

gus, jis išstoja iš rato ir eina žaisti, kaip kiti šunes.

Tulų rytą, kareivi prasadėjus, priešai prisarti no prietykau kaimelio. Žmogus parodė savo augštesnį protą, berdamas kulkas i kaimelį, kaip kriušą. Kulkos, bombos, nuėmė stogus nuo triobų arba pavertė jas i kruvas griuvėsių. Gyventojai kaimo greitai pabėgo. Bet šunes pasilikio nesuprasdami, kad kulkos jiem galėtų kenkti. Atėjus paskirtai valandai, jie įstojo i ratus ir suko juos. Ties kampu turgavietės, trys toki ratai buvo matyt. Šuo radosi kiekviename jų, kuomet mušis apie kairnariai ėmė kaltinti valdybą, buk valdyba kas link draugijos mažai tedarbuojasi. Gal čia kaltos ant kiek abi pusės. Pagalios "Rutos" dr-jos tapo išrinkta nauja valdyba. Pamatysim ar "Ruta" dabar sustiprės.

Šiaip lietuviai kruta posenovei ir apšvietimas pastarame laike yra žymiai tarpe lietuvų pakilęs; yra daugelis; yra daugelis ir iš moterų su merginoms kurios laikraščius skaito, ir dar net po kelis.

Šiaip lietuviai kruta posenovei ir apšvietimas pastarame laike yra žymiai tarpe lietuvų pakilęs; yra daugelis; yra daugelis ir iš moterų su merginoms kurios laikraščius skaito, ir dar net po kelis.

Šiaip lietuviai kruta posenovei ir apšvietimas pastarame laike yra žymiai tarpe lietuvų pakilęs; yra daugelis; yra daugelis ir iš moterų su merginoms kurios laikraščius skaito, ir dar net po kelis.

**GYDYTOJAUS PAČI-
NIAI BALANDŽIAI.**

Tulas Škotijos gydytojas, kuris tarnauja labai plačiame rajone, išrado naują būdą naudotis pačtiniais balandžiais (karveliais). Kuomet jis išvažiuoja iš namų aplankyti toli gyvenančius ligonius, jis nešasi su savim keletą balandžių. Jeigu kuris iš jo ligonių reikalauja gyduolių greitai, jis parša receptą, pririša prie kojos balandžio, ir tas nulekia tiesiog i gydytojaus namą, kur randasi ir vaistinica. Gydytojo pagelbiminkas tuoj sudaro vaistus ir nusiunčia ligoniui.

Jeigu, aplankęs ligonį, gylytojas mano kad jam tenai gal reiks tą pat dieną sugrįžti, jis palieką balandį su kuriuom jį pašaukiama. Taip kad bevertodamas balandžius, šis gydytojas sutauptina daug laiko, kašto ir darbo.

SAULĖGRĮŽIAI.

Saulėgrįžių sėklos duoda daug aliejaus, gi jų sikės arba išspaudos — tai geras gyvuliams pašaras. Saulėgrįžos auga visokioje žemėje ir duoda tiek daug sėklų, kiek neduoda jokis kitas grūdinis augalas. Todėl patariame šį pavasarį įsuir ku daugiau pasisėti saulėgrįžų. Jų galite sėti taipojau ir daržuose ir aplinkui altanos, kurios labai gražu apsupti tais dideliais augalais. Šiais metais, trukstant pašaro ir alėjaus, labai yra patartina prisiauginti daug saulėgrįžių, kuriuos didžiu savo našumu padės atpildyti šitą trukumą.

"Dabartis"

BADAS GERIAUSIAS IŠRADEJAS.

Negalėdami dabar gauti žibalo (gaso) už jokius pi-

nigus, žmonės beturčiai pasišvietinimui dažniausia vartoja žvakės. Dabar yra susekta, kad žvakės galima labai-labai paskalsinti. Butent, reikia kada nekada ant knato uberti po mažumėlę druskos. Vienai žvakei vidutinio didumo galima taip suvartoti vienas kavinis šaukštukas druskos, gi žvakės užteks daug ilgiau, nes ji lėčiau degs.

"Dabartis"

DIDELĖS IR MAŽOS BITĖS.

Nekuriose Rytinės Indijos salose ir Hindustane randasi mažiausios rusies bitės pasualeje. Jų koriai yra ti ktokio didumo kaip kudio ranka. Jų medus yra nepaprastai geras ir vaškas yra labai branginamas. Šios mažos bitės prilipdina korius prie medžių ir kadangi toj šalyje nėra žiemos, jos dirba visą metą beaugindamos kitas bites.

Toj pat šalyje randasi rusis labai didelių bičių, kuomet pat didžio kaip pievų žiogai. Šie milžinai bičių pasaulio padaro korius nuo šėsių iki septynių pėdų ilgio ir apie keturių pėdų pločio. Koriai veria nuo 300 iki 400 svarų kiekvienas.

VOKIETIJA NORI DAUGIAU GYVENTOJŲ.

Vokietija labai bijosi, kad jos gyventojų skaičius niekuomet nepakils virš 80 milijonų, iš priezasties dabartinės karės ir didelio sumažėjimo gimimo skaičiaus. O jos didelis priešas Rusija turės 200 milijonų.

Julius Wolf, garsus Politškos Ekonomijos žinovas sako, kad butinai reikia atarsti kokį nors būdą kovoti prieš šią nelaimę, ir jis tam tikslui prašė valdžios pagelbos. Valdžia isteigė komisiją, kuri įieško budo kaip galime buti i ateinančius 15 metų pakelti Vokietijos gyventojų skaičių iki 90 milijonų. Vyskupai išleido laiskus i savo diocėzas, raginant žmones kaip galint padidinti gimimą buti i ateinančius 15 metų pakelti Vokietijos gyventojų skaičių iki 90 milijonų. Vyskupai išleido laiskus i savo diocėzas, raginant žmones kaip galint padidinti gimimą buti i ateinančius 15 metų pakelti Vokietijos gyventojų skaičių iki 90 milijonų.

PARAGUAIJA BAISI KARĖ.

Pietinėje Amerikoje randasi maža šalis vadinta Paraguaija. Apie 60 metų atgal Paraguaija turėjo 1,200,000 gyventojų. Tada, jos dik-

Gately & Rogers
DRAPANŲ KRAUTUVĖ

Galite pirkti drapana mokėdami \$1.00 ant nedėlios.

Vyrų siutai, overkotai, moterų dresios ir kotai.

Ateikite visi!

Gately & Rogers
21 Pleasant St.
Worcester, Mass.

tatorius įvedė ją i karę su jos galingom kaimynėm, Brazilija, Argentina ir Uraguaia. Per ilgus metus Paraguaia narsiai tėsė neulygią karę, kur buvo 20 priešų ant 1 jos kareivių. Galutinai, 1870 mete, kuomet ji pasidavė, jos gyventojai skaitliavo tik 200,000. Milijonas gyventojų buvo žuvę. Ji buvo netekus kuone visų vyrų; jos paskūjinios kariumenės susidėjo tik iš senelių, vaikų ir moterų. Ir ši baisi karė, kuri išnaikino Paraguaiją ant visos gentkartės, atsiuvo viduryje 19-to šimtmečio. Dar ir šiandien, kuomet jau 46 metai praėjo nuo pabaigos karės dalykų što vis nėra normališkas toj šalyje. Gyventojų skaičius yra vos 750,000, ir moterų visdar daugiau yra negu vyrų.

Tulas Tiemen Schepel, iš Holland, Mich., yra metais vyresnis už savo bobutę. Gana keistas atsitikimas, rodos. Bet dalykas tame, kad neseniai, jo diedukas, Thomas Vandembosch 72 m. amžiaus ansivedė su p-le Gertrude Nyboer, 19 m. amžiaus.

Turtingas francuzas pasiulė 100,000 frankų 120,000 dol.) tam astronomui, kuris pirmiausiai susineš su kokia planteta ar žvaigždė, išskyrus Marsą. Galima tikėtis, kad tas žmogelis dar ilgai laikysis savo pinigų.

KETINA NULEKTI I EUROPA.

Rodman Wanamaker, gabus aviatorius, ketina nulėkti i Europą kada nors ateinantyje birželio mėn.

Orlaivis kuriame jis lėks yra jau kuone pabaigtas. Sakoma, kad dar niekuomet nebuvo tokio orlaivio, netik kas link didumo, bet kas link pabudavojimo budo. Orlaivis turės 6 motorus, po 300 arklių jėgų kiekvienas. Jis galės vežti 6 pasažierius. Manoma, kad kelionė per Atlantiką bus atlikta i 30 valandų. Jeigu ištiktų audra staiga, orlaivis galės nusiileisti ant jurių, nes turi pontonus.

Tris dešimtis devyni metai atgal, tulas G. H. Fowler iš Denison, Ohio; padarė aplikaciją Sv. Valst. karės departamente, kad gauti darbą kaip dažiurėtojas valdžios kapinyno (kur kareiviai palaidoti). Jis gavo atsakymą, kad jo aplikacija buvo priimta ale kad 30,000 kitų aplikacijų radosi prieš jo. Šiomis dienomis jis gavo laišką, kad dabar jam randasi darbas, jeigu jis jo dar vis nori.

P-lė Jeanette McConachie, stenografė gubernatoriaus biure, Jefferson City, Misouri buvo tos valstijos gubernatorius per dvi dieni. Mat gubernatorius Major turėjo išvažiuoti i kitą valstiją, lieutenantas gubernatorius negalėjo pributi užimti jo vietą, o privatinis sekretorius gubernatoriaus sirgo.

Bažnyčia, kuri sakoma yra mažiausia visoj Amerikoje, tapo neseniai pašventinta Manchesteryje, N. H. Auditorija yra 18 pėdų pločio ir 28 pėd. ilgio ir joje tilpsta mažiau negu 70 ypatų. Taip gi yra galerija, kurioj apie 28 ypatos gali sutilpti.

Turtingas francuzas pasiulė 100,000 frankų 120,000 dol.) tam astronomui, kuris pirmiausiai susineš su kokia planteta ar žvaigždė, išskyrus Marsą. Galima tikėtis, kad tas žmogelis dar ilgai laikysis savo pinigų.

Oi, Liudnas Buvo tas Rytas.

Dar saulė tik rengės tēkėti, Aušra Rytuose nusvito, — Degė laukai!

Dienuž vos sprogo žydėti, Rasos nuo medžių bekruto, Užė miškai.

Vos akis sugebo išvysti, Grožė tos žemės-gimtines, Grožė gamtos;

Vos širdis mėgino suprastį, Branungumą mielos tėvynės — Šalies šventos,

Likimas beširdis man tarė: "Eik ten už jurių banguotų— Už didelį!"

Ir greitai dar jauną išvarė Toli, už ruku miglotų— Miškų žalių...

Atmenu tik rytą tą vieną; Motinos raudą griaudingą... Verkė jinai

Tą auštančią vasaros dieną... Atmenu žodį širdingą Nuolat, dažnai,—

"Sudiev sunau!" Lupos išbalę Drebančių balsu prabilo— "Sudiev sunau!"

Jis tokią tur didelę galę, Jį širdis mano pamjlo.— Aš jį žinau!...

Ir motina liko vienuotė, Aš it paukštulis atskirtas, Skridau toli...

Tik vėjas taip niurkliai vis putė; Oi, liudnas buvo tas rytas, Atmenu jį...

Merlynės Vaidyla.

dalykus ir šį tą daugiau, Manley nuėjo į telefono stotį, ir pašaukė savo darbdavį.

— Ar Tamsta gavai kokį nors pranešimą nuo to žmogaus Legar? klausė jis kuomet buvo išaiškines kas per vienas tas Legar buvo.

— Aš gavau pranešimą, bet nežinau ar nuo Legar ar nuo keno kito.

— Tai kaip Tamsta jį gavai?

— Jis buvo įmestas į mano namą per langą, su vyniuotas butelje.

— Malonėsite man jį paskaityti. Ir tai greitai, nes tas yra labai svarbu.

— Štai jis yra tarė nusteblintas balsas per telefoną:

— „Tamsta laikai Blondie Casey nelaisvėje savo namuose. Jei nepaliesite ją į valandą laiko, jusų namas bus sunaikintas gaisre. Ir po tam namui, sudegs jusų kitos stupos.“ Po pranešimu pasirašyta „Cookson Goveda.“ Ką reikia man manyti? Ir koks yra atsakymas visom šiomis slaptėbėms?

— Ką tik jūs darysite, tik neleiskite jiem atimti nuo jus tą merginą!

Tada Manley išgirdo per telefoną — nors labai nežymiai, balsus, šauksmus, klausimus ir atsakymus, paskui vėl klauksimus. Tada Goldeno balsas vėl su nūnėjimu pašaukė:

— Manley, Manley, ar tu vis tenai? Tu kalbėjai per vėlai. Wilson, mano tarnas, ką tik man pranešė, kad dešimt minučių atgal, svetimas žmogus, sakydamas kad jis buvo gazo inspektorius įėjo į namą. Ar girdi. Jie pasimė tą mergaitę? Ji pradingo! — Pradingo? atkartoję Manley. — Tai aš neturiu laiko toliau čia kalbėti.

— Bet Golden taigi turėjo mažai laiko toliau kalbėti apie tą stebtiną mergaitę pavogimą. Mat dvi minutės po tam, tarnas pranešė, kad James Griswold, prezidentas Union - Traders Bankos buvo atėjęs, del svarbaus reikalo.

— Golden, tarė svečias, kaip tik perėjo kambario slenkstį. — Aš vis skaičiuoju save kaip p Tamstos draugas. Bet kuomet aš gaunu panašius laiškus, grasinant mane ir mano biznį, aš manau, kad laikas atėjo del paaiškinimo.

Golden pažemė laiška nuo bankieriaus. Jis žiūrėjo į jį su susirupinimom akimi, nes paskaitė: „Tamsta esi draugas Enoch Goldeno, prispaudėjo varguolių, valytojų purvino aukso. Smugis kuris puls ant Tamstos ir ant Tamstos bankos, puls už tai kad turite susinešimus su piktadariais. Tamsta esi praseręgi.“

— Milijonierius pažiūrėjo į svečią nieko neištardamas.

— Ir tai ne viskas, tarė bankierius. — Šiandieniniam laikraštyje buvo labai aštri ataka ant Tamstos ir Tamstos sulužusių tenementų. O trys valandas vėliau, man kolegas — bankierius, Gresham, prezidentas Third National bankos, gavo tokį pat prasergėjimą kaip aš. Ir budinkas tas bankos jau liepsnoja! Aš noriu žinoti ką tas viskas reiškia?

— Telefono skambutis pasigirdo ir nedavė Goldeni laiko atsakyti.

— Taip, čia pono Goldeno namai. Taip, p. Griswold čia randasi. Kas ten? Jis pasilenkė, dar atidžiau klausydamas. Tada, telefonas išpuolė iš jo rankų. — Ah Dieve! — Griswold, tavo budinkas dega. Union - Traders banka liepsnoja!

— I sekundą laiko, Griswold, išbėgęs iš namo, šoko į automobilių ir nuvažiavo nelaimės vietas link.

Steino Aparatas, — Manley nepatėmė artinasi.

Golden, atsisėdęs prie stalielio, žiūrėjo pastatęs akis, lyg ir pamišęs.

Tuo tarpu jaunas sekretorius, kuris sulyg jo pažyztamų nuomonėms buvo taip nerupestingas, mažai mastantis, buvo ištikrųjų labai užimtas. Dešimt minučių po jo pasikalbėjimu su Golden per telefoną, jis jau radosi automobiliuje, važiuojant Steino namų link, ant Maple Avenue.

Apie blokas nuo namo, jis išlipo, ir povaliai lyg ir pasivaikščioldamas tik daėjo prie Legaro sėbro namų. Tuo tarpu grosenėšs vežimas kaip tik atvažiavo prie stupos iš kito galo gatvės.

— Vaikine, tarė Manley į jauną vežiminką, — tarpaitė tame name yra mano numylėtinė. Bet mūdu susipykom ir ji nė nenori manes matyti. Štai tau dolielis, jei tu mane leisi jai dastatyti šiuos daiktus tavo vieton!

— Suprantamai, atsakė vaikas, įsidėdamas banknotą kišeninui. Manley, linksmai švilpauddamas, nunėsė pakietus į tarnų duris, kur mergina stovėjo.

— Mano vežiminkas sako, kad nebuvo užmokėta už šiuos daiktus, jis šaltai pratarė.

— Jie buvo užmokėti, už viską buvo užmokėta! suriko vokiečė — tarnaitė, užpykus.

— Tai eik ir pasakyk jam tą! atsiliepė Manley. Kuomet tarnaitė, suraukus kaktą nuėjo pas vežiminką, Manley įlindo per atdaras duris, numetė pakietus ir greitai, bet atsargiai ėjo per namą.

— Daėjęs didelį kambarį, kuris atrodė pusiau knygruimis, pusiau laboratorija, jis įtempęs akis žiūrėjo į žingėdu aparatą, kuris stovėjo ant stalo viduryje kambario. Staiga jis išgirdo ateinančius žingsnius. Pamatęs duris į tiesiąją jo, jis

greitai išoko per jas. Ir tik padaręs tą, jį suprato, kad jis buvo įpuolęs lyg pelė į slastus.

Bežiurėdamas per pravertus duris, jis pamatė, kad tai buvo vokiečių tarnaitė, kuri ėjo kambarin. Ji perėjo per kambarį, prie kamaraitės, kur Manley radosi, pataisė divoną, uždarė kamaraitės duris ir jas užrakino.

Minutą po tam, Manley prikišęs ausį prie plyšio, išgirdo sunkesnius žingsnius artinantis. Tada pasigirdo ir balsai kalbančiųjų.

— Na, o ką Tamsta dabar sakai apie seną Stein? Tamsta vis manai, kad buvo išėjęs iš proto kuomet jis kalbėjo, kad su jo speciališka bevielio telefono prietaisa jis gali šokią tokią mažytę ugnį užkurti viena ar dvi mylios nuo čionai, ah?

— Mažytę ugnį, Stein? sakė nepažystamas balsas, tu sukurei šimtą ugnių, visuose kraštuose šio prakeikto miesto!

Staiga Manley pasislėpė už po švarko nuo lietaus, kuris atsidavė visokiomis kamaraitės duris truputi atdaras. Atsargiai pirmyn žengdamas, jis žiūrėjo per plyšį į kambarį. Aplinkui stala, užsilenkę ant žemlapių, buvo Stein, Legar ir du jų nepažystami sėbrai. Manley tykiai žengė į kambarį, susilenkęs. Ant stalo jis buvo patėmijęs „blue print“ Steino žingėduo aparato. Deltos, sulaukęs ir kvapa, jis vis artyn ir artyn prišliaužė. Jis pagriebė „blue print“, bet pirm negu galėjo atgal pasitraukti, jis buvo patėmitas, ir jo kelias užstotąs. I sekundą, jis šoko per langą, sutriuškdamas stiklą. I kita minutą, suokalbininkai lėkė paskui jį. Bet Manley, risdamasis per krumus ir atgal grįždamas link vejančiųjų, tuoj pasislėpė. Anie jo nepatėmėjo ir į valandėlę laiko, atgavęs kvapa, jis greitai nubėgo į laukiantį automobilį.

— I policijos viršiausias kvatieras! paliepė jis šoferiui.

Jis užruko policijos stotyje tik keleta minučių, bet ir to užteko sukelti didelį iudėjimą. Mat slaptiŅos ugnis jau buvo prasidėjęs visose dalyse New Yorko, ir ugnegiesių departamentas buvo kuone sumišęs, nežinodamas kur bėgti pirmiau.

Užpuolimas ant Legaro kvatieros viršuje Tower budinko buvo greitas, vienok labai gerai sutvarkytas. Elevatorius sustojė, tik pasiekęs augščiausias lubas. Policistams bestojant koridoron, mekanikas, darbo drapanose, išėjo iš durų Legaro privatiško darbo kambario ir pradėjo eiti koridoriu. Patėmijęs policistus, jis bandė grįžti, bet pirm negu duris uždaryti galėjo, lieutenantas revolveris buvo atitaikintas į jį. Jis bandė išsitraukti brauningą iš kišeniaus, bet lieutenantas patėmijęs tą, šovė į jį. Mekanikas krito be žodžio tarpu durų.

Pasigirdus šuviui viduryje kambario pakilo klikimas, šaukmai, bėgimas sen ir ten.

— Tas yra Legar, susuko Manley pamatęs vienrankį žmogų, kuris su storu vokiečių bandė

Mergaitė pasikėlė ir priėjus prie Legar paklausė. — Ir ką dabar darysite su manim? Legar prasiuko.

— Tau nereikia klausiti, tu išrasi tą gana greit! — Turėk drąsos, mažyte, drąsos! staiga tarė žemas balsas.

Legar, išgirdęs tą, atsigręžo, — Kas išmokino tą prakeiktą paukštį kalbėti? klausė jis.

Vagiliai kambaryje neramiai pažiūrėjo viens į kita.

— Bet kapitone, tarė viens iš jų, ta papuga negali šnekėti. Ji niekad to negalėjo.

— Tai kas sakė „drąsos“? — Aš taip sakiau, vėl tarė žemas balsas. Ir jei nusteblinti piktadariai būtų žiūrėję į kambarį, vieton į tykų ir nesijudinantį paukštį ant laktos, jie gal būtų patėmiję, kad plyta, neką didesnė už vyro ranką buvo išimta iš sienos, kuri atskyrė ne-

matomą tēmytoja nuo kambario į kurį jis žiūrėjo. Kuomet Legar ir jo sėbrai galutinai žiūrėjo į kamino siena, plyta jau vėl buvo jos vieton. Bet rankos mergaitės kuri sėdėjo taip tykiai kedėje, daugiau nedrebėjo. Išsigandęs žvilgsnis buvo pradinges iš jos akių. Nes tas paslaptingas balsas jai neatrodė visiškai svetimu, negirdėtu. (Toliau Bus)

Šita Pasaka bus pradėta rodyti
Bijou Theatre, 24 Millbury Street,
WORCESTER, MASS.
Atėinančią Seređą, Balandžio 19 d., 1916 metuose
ir tęsis per 14 Savaičiu.
Greičiausiai, kad ją taipgi bus galima matyti ir kituose miestuose. Angliški vardas "THE IRON CLAW".

Juokai.

PESSIMISTO SVAJONĖS.

Nemalonus man šis svietas,
Geriaus butų atsiskirti
Kad taip spaudžia vargas kietas,
Bet bijausi aš numirti.

Nors vis skurdas glamonėja,
Ašaros akis dabina,
Žuvo viltis ir idėja,—
Bet manęs tas nebaugina!

Juk pasaulis—žemių sauja,
Taip mažiutis ir taip paikas,—
Apie saulę vis keliauja,
O aš esu jojo vaikas!

Visam sviete nėra gero—
Kad but galima pagirti;
Tas mane tikėt padaro—
Netaip gera ir numirti!

Hocus Focus.

Iš Mano Praeities.

Matydamas, kad visi trokšta garbės labiau negu žuvis vandeni ir kiekvienas giriav savo dideliu mokslu, kurį suk įgavęs Lietuvoje, ar net Sibiro tyruose, todėl ir aš nutariau aprašyt savo čino augstumą, kad žinotų pasaulis, kad aš neesiu muzikas, bet augščiausio stono bajoras, kuris baigęs dvyliką klesų ir matęs kelis universitetus, taipgi draugavęs su neviena Europos karunavotta ypatu.

Iki dvylikų metų.

Savo gimimo vietas nepamenu, bet žinau kad esiu augęs ant žemės kaip ir kiti man panašūs žmonės. Iki devintų metų aš beveik nieko gero neesiu padaręs, bet toliau pradėjau taip smarkiai veikti po svetimus sodus, kišenius ir kitokias vietas, kuriose mačiau galėsiu turėti naudą, kad net išpilykau netik tėvui bet ir visiem artymesniem gyventojam, kurie netekę kantrybės, nutarė ištremiti manę į gilumą Rusijos, į miestą po vardu Sankt Peterburg.

Tėvyne apleidžiant.

Tai buvo da vos saulė užtekėjus, kada aš rengiausi apleišti savo gimtinę vietą neužbaigus paukščiū rymetinė giesmę. Bet vos išėjau per duris nešinas savo turta, kaip paukščiai pertraukė giedoję ir užviešpatavo mirtina tylą, net ir katinas, kuris skubiai laičė peliukės kaulus, ir tas atsitraukė nuo savo aukos, atydziai į mane pažiūrėjo ir graudžiai, griaudiai apsvierkė, matydamas mane visai išeinant. Aš nežiurėdamas į visų jų ašaras, žengiau į tą šalį kur buvau girdejęs nuo žmonių kad yra tokis namas pas kurį ateina mašina. Po apie poras adynų ėjimo pamačiau baltą namą, o šale kele-

mis mačiusi tą šūnytį? — Ne, ne savo akimis, bet man tai yra pasakojęs vakar vienas pirklys, kuris dažnai lankosi to šūnininko namuose.

Idomaujantys nuėjo paklausti pirklio, ar ištikro tas šūnytis buvo su dvidešimt galvų.

— Aš jo nemačiau,— atsakė pirklys: ir aš nesakiau, kad su dvidešimt galvų, o tik su dešimt, apie tai gi yra pasakęs man musų kiemsargys.

Nubėgo paklausti kiemsargio apie tą šūnytį su dešimt galvų.

— Kas pramanė, kad su dešimt? piktai sušuko kiemsargys. Juk aš sakiau, tik su dviem!

— Tai kas pramanė, kad su dešimt?

— Kas? — aš nežinau, bet tik ne aš! teisinosi kiemsargys. Aš girdečiau kaip šnekėjo kad atnešė šūnytį su dviem galvom ir daugiau nieko nežinau ir matyti visai nesu matęs to šūnyčio!

Nuėjo, pagalios paties šūnininko prašyti kad jis jiems parodytų tą dvigalvį šūnytį. Labai nustebo tas žmogus, išgirdęs tokį prašymą ir tarė:

— Žegnokitės, žmonės, ko kio jus čia dvigalvio šūnyčio įjėskote?

Tuo tarpu atėjo jo pati ir visa paaikėjo:

— Vyručiai, tarė ji: jokio dvigalvio šūnyčio pas mus nėra! Tiesa, vakar vaikas atnešė mums šūnytį, kurį pasigyryė ištraukęs iš upės iš po ledo. Taip aš to vaiko ir užklausiau: ar tu su dviem palom, kad drįsti listi į upę per tokį ploną ledą. Turbut, kam pasigirdo su dviem galvom ir iš to pasidarė šūnytis su dvidešimt galvų...

Krankšt!
STUBOS!!!
Turiu daugelį gerų stubų įvairiose vietose kurias galima pirkti pusdykiai.
FARMOS!!!!
Mažos ir didelės farmos parsiduoda geroms išlygomoms
A. BLAZYS
13 Millbury St.
Worcester, Mass.

LANGLOIS CO.
Plaukų svičiai ir plonų plaukų 36 svičės vertos po \$6.98, dabar \$3.98. 30 svičės vertos po \$5.00 dabar \$2.98; \$5.00 setas šukų dabar tik \$2.39; \$3.00 setas šukų dabar tik \$1.98. \$5.00 laikrodžiai— \$3.98, \$3.00 laikrodžiai— \$1.98. Aukštiniai bracetlai \$1.98, 50 bracetlai 15 c. grino aukso. Nužemintos kainos pančekų ir skrybelių.
175 Green st.
Worcester, Mass.

MOTERŲ LIGOS.
Daugeripos. Jos žino per kiek kančių jos turi perei. Natūrališka kad jos jiems gydudiu, kurios duos joms pagelą. Delto tos tai prižasies Severos Regulatorius (Severus Regulator) labiausiai reikia joms perstatyti nes jo gerumas geriausiai apskytas ty, kurie jas vartoja. Poni James Geffert, Fairpoint, Ohio parašė mums:
"Aš įieškojuus pagelbos daugelyje vietų bet niekas nepagelbėjo pakol nepamėginiau Sever's Regulatoriu, Aš rekomenduoju visom moterims, kurios kenčia."
Kaina \$1.00 visose aptiekose, išsirašyk musų knygelę "Sveikata Moterims".
W. F. SEVERA, Co.
Cedar Rapids, Iowa.

PAIŠSIMAS.
Kartais mes jaučiamės kad nakties paillsvis nieko naudoms nedavė, užsikieliam taip paills kaip kad eidami guliti Toks paillsimas stovi ant mus višą dieną ir neduoda progos dirbti. Tas parodo kad kas nors negerai yra su musų sistema ir geras tonikas reikalingas sustiprinti kūną kad paillsimo jausmą pranyktų kad jaustumės pasilsėjė ir atnaujinti. Kaip tik pajauti toki paillsimą neužmiršk imti Triners American Elixir Karčiojo Vyno. Šios gyduoles išvalys sistemą nuo gazu kuris kūną nuodina ir atima visą energiją.
Pagelbės grumuliojimo organus veikti jų darba atsakančiai ir išimti iš maisto naudą kunui. Apteikose \$1.00 Jos Triners Mfg. 1333-1339 So. Ashland ave. Chicago, Ill.
Kada reikia linimento gauti tą kuris tau pagelbės nuo visokių musulų skausmų, sutynimų ir t. t. Triners Linimentas ant kurio gali atsidėti, žiūrėk kad visada ją turėtum po ranka. Kaina 25 ir 50 c. per pactą ir 35 ir 60 c.

PAJIEŠKOJIMAI.
Pajieškau Juozo Ridiuko pirmiau gyveno Brooklyne, dabar nežinau kur. Meldžiu atsiliepti arba žinančiųjų pranešti.
Jos Žvirbils
Ledford, Ill.

Pajieškau savo genčių ir pažįstamų Kauno gub. Telsių pav. Plumų miestelio. Malonėkite atsiliepti.
Petronėlė Bakutė
16 Seaside Ct., Bridgeport, Ct.

Pajieškau savo brolio Vinco Barkausko, Telsių kaimo, Garlevos parp., Marijampolės pav. Suvalkų gub., gyveno Scotland, Anglijoje, Pollios Cooley Bodwell place. Jis pats ar pažįstami teikties pranešti.
Adomas Barkauskas,
1 Clapp st. Court Worcester, Mass. U. S. A.

LOUISIANOS ŽEMĖS
Dabar geriausias laikas įsigyventinti sau ukę, kada žemė yra pigi. Aš turiu priengtos žemės ir nepriengtos nuo 8 dol. už akra iki 15 dol. Imokėti galima vieną ketvirtą dalį rēstas lygus metiniai išmokejimai, šeštas nuomistis paluko. Rašykite man kas norite pirkti ir klauskit A. Žemaičio, kuris čia jau apsigyvenęs.
B. M. STOVALL
Dodson, La.
(18)

REIKALINGAS vaikynas dirbti aptiekoje, mokintis kartu antiekorystės darbą, vaikynas turi mokėti Lietuviškai, lenkiškai ir angliškai. Nesenesnis kaip 25 metų.
JOS. BUINIKIS
Aptekorius
98 Millbury st. Worcester, Mass

NETIKRI PINIGAI—galima gauti pas mane netikrų pinigų. Jie taip gerai padaryti, kad sunku atskirti nuo tikrųjų. Tokie pinigai reikalingi teatras lošiant arba kas nori pasididžiuoti turtingu esas.
Kas nori tokių pinigų, — prišiuskite 25 c. pacts markėms o mes prišiusime visokios rūšies pinigų pasižiūrėjimui.
Adresuokt
K. J. INTAS,
P. O. Box 73, Chicago, Ill.
(18)

SVARBUS PRANEŠIMAS!
Lietuviai ir Lietuvaitės! Jūs žinote kad žmogus tik tada gražiai išrodo, kada jo drapanos gražiai pritaikytos,— ko Worcesterio Lietuviam tiktai ir trūksta. Taigi nepamirškite, kad mes siuvame drabužius pagal naujaisiu stiliu: vyrų ir merginoms pritaikome labai gražiai ir pasiuvame drutai, mės va-

lome, prosiname ir atnaujinam. Kaina mūsų žemiausia delto visus kviečiame lankytis pas savąjį—Lietuvį, o darbas visada bus geriausiai padaryta.
K. GAGAS,
382 Millbury Street
Worcester, Mass.

"Amerikos Lietuvių" Agentas
BRONIS KONTRIM
351 E. 8th Str.
So. Boston, Mass.

Draugijų Reikalai.

DETROIT, MICH.
Lietuvių Literatūros ir Mokslo Draugija paėmė Amerikos Lietuvių už organą.

DRAUGIJOS VIRSININKAI:
Pirmininkas K. Abyshell, 293 Greeley ave.
pirm. pabel. J. Tribulas
Užrašų Raštininkas Jon. Vaitekunas, 204 Cardoni av.
Fin. Rašt. A. Stanislovaits
Išdavininkas M. Mazelis
Išdo globėjai: Juoz. Vaitekunas ir A. Mitrikas.
Tvarkdarys J. Latonas.

Mėnesiniai susirinkimai laikomi kas pirmas nedėlidienis kiekvieno mėnesio, antrą val. po pietų; svetainėje "Dom Polski." Ant Forest ir kamps Chene st. .et. Liter. ir Mokslo D. —ics nariai maino knygas kas antrą nedėlidienį knogos savam knygynė, po No. 293 Greeley av. tarpe 12-kos ir 3-jų po piet. Knygiai: F. Milicikas ir B. Išganaitis; knygyno izd. K. Jankus.

SHEBOYGAN, WIS.
Sv. Kazimiero Draugystės susirinkimas metinis esti 9 d. Balandžio, prasideda 12 val. dieną. Bažnytinėje svetainėje. Mėnesiniai susirinkimai atsibuna kas antrą nedėlią kožo mėnesio. **Pirmininkas—** Andrius Kudirk. 1121 Clara ave.
Sekretor. Juozas Auštrevičia, 1414 New York ave.

IŠMOK VOKISKAI
Ką tik išėjo iš po spaudos pradinio pasimokymo vokiškos kalbos. Išaiškinta raides, daiktai pasaulės, šalys miestai, žmogus ir dalis jo kuno, giminės, užsiėmimai, namai, rakandai, valgiai gerymai, drabužiai, metalai, gyvuliai, paukščiai, medžiai, vabalai, oras, laikas, tautos budvardžiai, prieviksniai prielinksniai ir t. t. Pasi kalbėjimai kelionėje, viešbutyje, krautuvelyje, krasoje, restorante; kaip pasirašyti savo laišką. Gali mokintis žodis po žodžio turėdamas laiko iš ko turėsi dideją naudą ateityje. Nusipirk dabar. Kaina tikrai 35 c. **M. Paltanavičia,** 15 Millbury St. Worcester, Mass.

NAUJA KNYGA "VALKATA"
Ką tik išėjo iš spaudos. Tai yra labai puikus dramatiškas veikalas, kuris turi visiem patikti. Šį veikalą siulom teatrų lošėjams, po 35 c. už ekzempliorių.

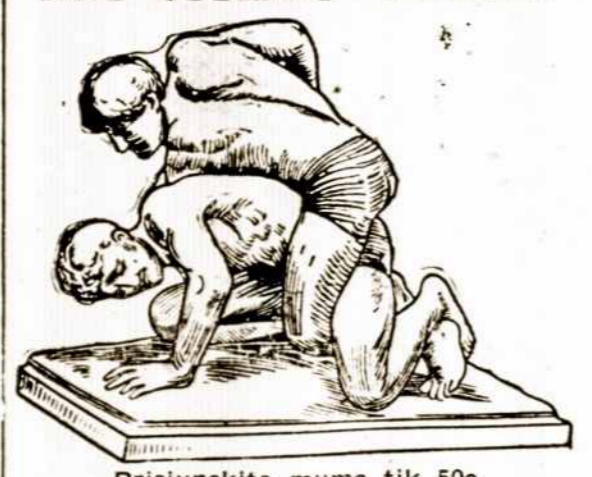
"AMERIKOS LIETUVIS," 15 Millbury St., Worcester, Mass.

Jeigu nori pajieškoti savo giminių karės sblaskytu, prisiušk 15c. gausi gramatą pusiau vokiskai, pusiau lietuviskai ir blankus su konvertais į komitetus Tilžės ir Petrogrado. Siuncian' gramatą nereik registruoti. **M. Paltanavičia,** 15 Millbury St. Worcester, Mass.

"Amerikos Lietuvio" Agentas L. Savickas, 20 Oxford str. New Britain, Conn.

MUSU metodą išmokinsime jus angy kalbą labai trumpame laike, jūsų namie arba klasesse dženomis bei vakarais. **American School of Languages** 731 W. 12th St. 1741 W. 47th St. CHICAGO, ILL.
GERI DANTIS REISKIA GERĄ SVEIKATĄ.
Prižiuruome ir sutaisome DANTIS GERIAUSIAI Ateikite **DR. WILLIAM B. McDONALD DANTISTAS** 154 Front St., Worcester, Mass.

DIDELA PROGA DEL VYRU NUSILPNEJISIU ANT LYTISKU ORGANU

Prisiunskite mums tik 50c. Nusilpneite ant visku organu vyrail, kaip tai neretai, toliau besivylinti ant viskos per vartojava, gydoliu NOVO. Tai yra, galima pasakyti, cildune gydovo, kuris siecde juo tustandjus vyrų sergančiu lytikoms ligoms. Jeli esate serganči ant visku multiojimu, kad kenkimas jumis beivcike neretai, kad nusietot vyrikumui, kad esate nusilpnejesiam padėjime, sautos rinkos arba kojos galyvos serojimui, užkotojimai viduria. nevirinimai skilvie, inkstu ligi arba kitos ligos pules. —metis special. beime sukiti žmonius kaip tai daro nekurie, patikste švedenti per vartojava gydoliu NOVO. Gyduoles tas i trumpa laika padaris jus sveikais, tvirtais ir laimingais, tada gi galima bus naudotis gyvenimu ir 30 spatibems. Del atydos, idant pertikinti jus apie tai, kad NOVO gyduoles ta padaris. Išsitemime jums DVAI kompietiska kursu tu gyduoliu, užkoti ant 15 dienų, kada gi prisituste mums savo antrašči ir pavarde, taip gi sykta šie krases ženkles arba sidabru del apokolima liešu persitinti. Malonkiste nēkrinti atydu ant to, kad tai nera maža dēute, bet kompietiska kursas išsiedyvimi, užkoti ant 15 dienų, labai tanke yra užkoti išsiedyvimi. Ta proga yra vien svarbiai ant trumpo laika. Išskite mums nedidelokite, turpi prisiekite kokiam laikrašči skaitite ta apersinima ir mes išsitemime jums tuojuus tas gyduoles. **NOVO COMPANY** Dept. 41, Box 4000, Philadelpia, Pa.

J. Dirsa ir K. Konopka
160 ir 162 Water Street,
WORCESTER, MASS.
Puikiausia Užeiga
pakelingam ir kiekvienam lietuviui gerai užteiti. Alucus gardus, Šnapelis smamus, Vynas Cigari neuskaitomam pasirinkime. Nepamirškite!

D. A. POSILIS
Agentas Amerikos Lietuvio 28 Conneron st. New Britain, Conn. Užrašinėja Amerikos Lietuvių New Britaine ir apielinkėse.

Speciališka Nuženinta Kaina Vyrisko Laikrodėlio Tik \$9.75
Čia parduodame geriausius ir drūciausius laikrodėlius. Pirk nuo mus visada busite užganėdinti. Taisome visokius laikrodėlius darba savo garantuojame. Laikrodžiai, brangūs akmenys gaunami pas mus. **FRANK E. LEKBERG,** 534 Main St., Worcester, Mass.

KNYGELE SUSIRINKIMŲ VEDIMUI.
Antru kartu perspaudėm knygutę kaip apsiėiti susirinkimuose pagal parlamentariškas tiesas. Jeigu priguli į draugiją nusipirk šita knygutę tai mažiau sukelsi barnių tik 5 c. ir pora centų prisiuntimas.

Geriausios Gyduolės nuo Reumatizmo Dr. HENDERSONS HERB PIGULKOS
Kas kenčia nuo reumatizmo gali būti sveiki vartodami šitas gyduoles. Tik \$1.00 už baksiuką gaunama pas **M. PALTANAVIČIA,** 15 Millbury St. Worcester, Mass.

Naujas ELEMENTORIUS
Su daug Ir Vaikų PUIKIŲ Skaitymėliu. Paveikslų. KAINA TIK 25 CENTAI. **M. PALTANAVIČIA** 15 Millbury St., Worcester, Mass.

Liet. Kat. Savaitinis Laikraštis "DRAUGAS"

"DRAUGO" sandarbinukų skaičiuje yra rimčiausieji ir žymiausiai lietuvių veikėjai ir rašytojai. Jame paduodama daug žinių iš draugijų ir visuomenės judėjimo. Visi dienos klausimai yra svarstomi rimtai ir teisingai.

Prenumerata Amerikoje \$2.00 metams. \$1.00 pusei metų.
Kitose šalyse \$3.00 met. \$1.50 pusei metų.
Pažiūrėjimui siunčiamas vienas numeris veltui.
Adresuokite: **DRAUGAS PUBLISHING CO.,** 1800 W. 46th St., CHICAGO, ILL.

PETRAS CIVINSKAS GRABORIUS

Parsamdo karietas dėl vestuvių ir laidotuvių, perka ir parduoda namus.
TEL. PARK 3563-J
411 MILLBURY ST., WORCESTER, : MASS.

Milžiniška Kostumeriška Kriaucių Dirbuvė ir Drapanų Krautuvelyje.

Siuvame vyriškas ir moteriškas drapanas

 <i>J. Vaitkevičia</i>	 <i>J. Davidonis</i>

Valome, prosiname, taisome ir atnaujiname senas. Reinkotus darome ant užsakymų. Parduodame visokias gatavas drapanas. Kviečiame brolius ir seseris, su drapanų reikalais kreiptis pas mus. Mes siuvame pagal naujausias madas. Darbą atliekame greitai ir gvarantuojame. Kviečiame visus pas mus lankytis, o užtikrinam, kad busite užganėdinti.
J. VAITKEVICIA & CO., 201 Millbury St., Worcester, Mass.

VIENAT NĖ LIETUVIŠKA APTIEKA
J. P. BUYNISKA
98 Millbury St., k. Lafayette St., WORCESTER, MASS.

Sintus ir Kitokius Rubus

DUOKIT PASIUT MUMS!
Užtikrinam, kad jus sučedysite pinigų ir turėsite GRAŽIUS RUBUS. Mes imam materiją iš gerųjų firmų ir ir primieruojam rubą pagal žmogų, todėl nesudardo žmogaus išveizdos ir buna tvirtesni.
GERUS VYRAMS SIUTUS IR OVERKOTUS PIGIAUSIAI GERAI PASIUVAM.
Musų firmos randasi New York'e ir Paryžiuje, todėl mes gerčiau gaunam visokias naujausias formas.
JEIGU NORITE TURĖT GERUS RUBUS PIGIAI, TAD ATEIKITE PAS MUS.
Taipgi išvalom ir išprosinam visokias vyrų ir moterų drapanas. Tikras jūsų brolis lietuvis
E. G. KLIMAS, 4 Sigel Srtet, Worcester, Mass.

JEIGU SERGATE—AGENTŲ ATYDAI.
Moteris užlianguiom ligom, kurias neturit viltės išgydyti pas daktarus, —kreipkitės pas mane o busit užtikrintos sveikata. Aš gyduu taip pat ir vyrus.
ONA KUPSTIENE 366 Millbury St. Worcester, Mass.
AGENTŲ ATYDAI.
Nauja knyga rusanis mokintis anelišką kalbą parsiduoda po 25 c. Geras nušimtis pardavėjams, kur rusų randaši, galima paruoti. Reikalaukite pas mus. **M. Paltanavičia,** 15 Millbury St., Worcester, Mass.

HOTEL VERNON

Prop. M. Mc. CADY
Puikiausias hotelis vietoje Lietuvių apgyventoj.
VERNON SQUARE, WORCESTER, : : MASS.

Vienintėlė Lietuviška Krautuvelyje,

kuri parduoda visokius vaisius—fruits cukerkas, ledinėj smetoną ice cream.
Visokius minkštus gerimus, cigarus, cigaretes ir tabaką.
Baliams, vestuvėms, krikštynim pristatom į namus. Nepamirškite!
A. ABRAITIS, 85 Millbury St., Worcester, Mass.

VINCAS CESNA ir J. KIELE

Veža anglis ir malkas visiem Perkrausto žmones ir atlieka visokius darbus su arkliais.
441 Millbury St., Worcester. Tel. Park 3563-W

Užsirašyk sau ar savo pažįstamiems Lietuvoj bei Amerikoj VIENYBE LIETUVINKU

Eina jau 30-tus metus. Prenumerata \$2.00 metams; \$1.00 pusei metų. Kanadoje \$2.50 metams; \$1.25 pusei metų. Anglijoje, Lietuvoj ir kitur \$3.00 metams; \$1.50 pusei m. Pamatinui vieng num. siunčiam dovana! Knygų katalogą siunčiame ant pareikalavimo dovana.
J. J. Paukzitis & Co. 120-124 Grand St., Brooklyn, N. X.

ŽUVŲ RINKA

Šviežiausias žuvis, oisterius, klemsus, vėžius, talp-gi marinate galima gauti kenes.

Tyras Cod Liver allejus, ir gyvi vėžiai ant pardavimo žmonėms ir krautuvely.
Sullivans Vernon Sq. Fish Market

"ATEITĖ"

Jel norite turēt gerą laikrašči, tai užsisakykite **"ATEITĖ"**
"ATEITIS" išaina 3 kartus i savaitę: Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis ir darbo žmonėms pilnai atstoj dienrašči.
"ATEITIS" eidama 3 kartus i savaitę paduoda naujausias žinias iš visokių atsitikimų visam pasaulyje.
"ATEITIS" yra vedama gabijų rektorijū, kuriai sandarbininkauja visai eilė žymiausių lietuvių rašytojų.
"ATEITIS" kaina tik \$2.50 metams ir \$1.50 pusei metų. Užrubėžį \$3.50 metams ir \$2.50 pusei metų. Norintiems "Ateitį" pamatyti, vieng numerį siunčiame dykai. Adresas: **ATEITIS PUBLISHING CO.,** 366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Kuopni Vaistai ir užtikrintos GYDUOLĖS.

Mes esame importuojam visokių vaistų ir galime pristatyti visados kuopniausius ir šviežiausius jumi vaistus. Pas mus galite gauti ir plačiai žinomas gyduoles Groblevskio kaip Zmejacznik, Rožių Balsamas ir visą eilę Severos gyduolių pas mus galite visada gauti.
Importuoti vaistai pas mus galima gauti. Musų kainos yra žemiausias.
Daktarų receptai kogeriausiai specialiskai sutaisomi
BREWER & CO. 56 FRONT STREET, WORCESTER, MASS.
Užsakymai prisiųsti pačiu, greitai išpildomi.

LIETUVIAI IR LIETUVĖS!

Jus žinote, kad žmogaus išvaizda tik tada buna graži, kada jis turi gražias ir tinkamas, pagal savo miarą, drapanas. O pas Worcesterio lietuvius kaip tik to truko. Daugelis jaunų vyrų ir merginų praleidžia didelius pinigus pasipuosiimams, bet atsakančiai, kiek aš patėjimau, nei vienas neturi pasiuto siuto. —Dėlto tai aš ir atidariau naują kraucystės šapa, kad papuošt Worcesterio jaunimą tinkamomis drapanomis, o ypač šiam sezonui.
Aš siuvu naujas, suprosinu ir pataisau senas drapanas, kaip vyrų, taip ir moterų ir daug pigiau negu kiti kraučiai visame mieste, ir savo darbą gvarantuoj ju.

K. GAGAS, 382 Millbury St. Worcester, Mass.

KUR BĖGI JONUK?

—Aš bėgu į Conlins čevėrykų krautuvelyje.
10 Vernon Square.
Tę parduoda gerus čevėrykus.

JOHN CHERNIUS,

Lietuviškas Fotografistas.

Atliekame darbą gražiai, pigai ir greitai. Nutraukiame pagrabus stubose. Malevojam didelius paveikslus visokiom maliavom už žemiausią prekę. Turime visokių fremų del paveikslų ir spilgų visokio didumo
Prisijesius reikalui nepamirškite lietuviu.
24 Millbury St., Worcester.
Tel. Park 3285

VERNON TEATRAS
VERNON SQUARE
PO NAUJU PRIZIURETOJU
8 PERMAINŲ PARODA
rodoma kožna dieną. Gera muzika.
Tiktai 5 Centai Visiem.

S. L. A. Prieglaudos Namu Fondui Dovana
"AMERIKA"
Didžiausias šaltinis visokių informacijų, rinkinys įvairių faktų, žinotinių Amerikoje gyvenantiems ir j čion atkeliaujantiems lietuviams.
Knyga Didelio Formato 288 Puslapių, KAINA 75 CENTAL.
Reikaliaudami, kreipkitės šituo adresu:
A. B. STRIMAITIS, 307 W. 30th ST., NEW YORK, N. Y.

Tinkamiausias lietuviams laikraštis yra "DARBININKAS"
"DARBININKAS" eina utarninkais, ketvergais ir su batomis.
"DARBININKAS" paduoda daug žinių iš darbo lauko, apie uniņas, apie darbininkų judėjimą.
"DARBININKAS" paduoda daug straipsnių, naudingų darbininkams pasiskaitymui, rašytų pačių darbininkų.
"DARBININKAS" paduoda svarbiausius nuotikius visame pasaulyje, indomiausias žinias ir žingėidžiausius atsitikimus.
"DARBININKAS" visuomet turi smagių, gražiųjų eilių, dailiųjų vaizdelių ir apysakaičių.
"DARBININKAS" visuomet turi viso to, kas darbininkui svarbu, nadinga, indomu ir suprantama.
"DARBININKAS" nuolatai išleidinėja knygelį, kurios dailumu, gražumu, turiningumu, pigumu viršija visas išleistuves.
Skaitykite ir platykite "Darbininką" ir jo leidinius. Prenumeratos kaina: tris kartus savaitėje metams \$3.00; pusmečiui \$1.50; vieng kartą savaitėje, užsisakant tik subatinius 8 pusl. numerius, metams \$1.50, pusmečiui 75c.
Adresas:
"DARBININKAS" 242 W. Broadway, So. Boston, Mass.